

ERDESZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLIX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

16. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-uteza 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. ☞

(Telefon: 37—22.)

Cyklon által okozott erdőkárosítások Vas vármegyében.

A folyó év július hó 13-án délután 3 óraker dühöngött cyklon Vas vármegye északnyugati részében és pedig a felsőöri járáshoz tartozó Városszalónak község határában lévő Schönau-telep mellett kezdte meg romboló hatását a magán-erdőkben, ahol is a schönauai kisbirtokosok erdeifenyőállományát rongálta meg.

Innen csaknem párhuzamos vonalban haladt Városszalónak, Sóshegy, Gyimótfalva, Felsőlövő, Villámos, Szépur és Buglóc községek irányában, hol az ország határát elhagyva, a szomszédos Steierországban folytatta romboló utját.

A községekről, amelyek irányában a romboló szélvész áthaladt, azoknak az erdőállományoknak a térfogatáról, amelyeket elpusztított — a tulajdonosok felemlítése mellett — az tulajdali kimutatás nyújt részletes felvilágosítást.

E táblázat szerint — ide nem számítva néhány nagybirtokos erdejének azon részleteit, melyek ez időben szintén tönkrementek, — hozzávetőlegesen 279·2 kat. holdon rombolt a cyklon. Ebből

Tételszám	A község neve, melyhez az erdő tartozik	Az erdő tulajdonjogi megjelölése	A károsult erdő		A károsult erdőben előfordult								
			területe	kora	30 éven aluli				30 éven felüli				
					lucz- és jegenyefenyő	erdei fenyő	vegyes lombia	lucz- és jegenyefenyő	erdei fenyő	vegyes lombia			
			kat. hold	év	kat. holdon				kat. holdon				
1	Schönau	egyes gazdák erdeje	9·0	30—40	—	—	—	—	9·0	—	—	—	—
2	Városzalónak	volt urbéressek erdeje	4·5	75	—	—	—	—	4·5	—	—	—	—
3	"	egyes gazdák erdeje	3·0	75	—	—	—	—	3·0	—	—	—	—
4	Szalónak-újtelek	községi erdő	6·0	20—30	1·5	4·5	—	—	—	—	—	—	—
5	"	egyes gazdák erdeje	20·0	40—60	—	—	—	—	20·0	—	—	—	—
6	Sóshegy	községi erdő	3·0	30—70	1·5	0·5	—	0·5	0·5	—	—	—	—
7	"	egyes gazdák erdeje	2·0	60	—	—	—	—	1·5	0·5	—	—	—
8	Tarcsa	volt urbéressek erdeje	10·6	70	—	—	—	—	8·5	2·1	—	—	—
9	Felsőlövő	egyes gazdák erdeje	20·0	50—60	—	—	—	—	20·0	—	—	—	—
10	Gyimótfalva	"	10·0	60	—	—	—	2·0	8·0	—	—	—	—
11	Villámos	"	120·0	60—70	—	—	—	48·0	72·0	—	—	—	—
12	"	községi erdő	1·7	—	—	1·7	—	—	—	—	—	—	—
13	Borhegy	"	2·0	40	—	—	—	—	2·0	—	—	—	—
14	Hamvasd	volt urbéressek erdeje	25·0	20—30	2·5	7·5	15·0	—	—	—	—	—	—
15	Határfő	egyes gazdák erdeje	6·0	40	—	—	—	0·6	4·8	0·6	—	—	—
16	Szépúr	községi erdő	11·5	60	—	—	—	7·5	4·0	—	—	—	—
17	"	egyes gazdák erdeje	20·0	40	—	—	—	—	20·0	—	—	—	—
18	Buglócz	"	2·0	70	—	—	—	2·0	—	—	—	—	—
19	"	községi erdő	3·0	20—60	0·6	0·4	—	0·8	1·2	—	—	—	—
Összesen ...			279·3	—	6·1	14·6	15·0	61·4	179·0	3·2	—	—	—

A károsult erdőből 30 éven aluli 35·7 kat. hold.
" " " 30 " felüli 243·6 " "

35·7 kat. hold 30 éven aluli, tehát ez idő szerint szőlő- és gyümölcskaró termelésén kívül csakis vékony dorongfaként értékesíthető erdő; míg 243·5 kat. holdnyi erdőterületen nagyobb részét 40—80 éves, tehát már haszonfára is alkalmas faállományok állottak.

A 40 éven felüli 243·5 kat. hold erdőből a silányabb értékű és csak tűzifára alkalmas vegyes lombfa által elfoglalt 3·2 kat.

1. ábra. Villámosi magánerdő. (Luczfenyves.)

hold levonásával 240·2 kat. hold az a terület, amelyen legtöbbnyire erdei-, lucz- és jegenyefenyő állott.

A lucz- és jegenyefenyő csekély kivétellel az erdeifenyő elegyében jön elő. Az előbbeni két fanem által elfoglalt terület 61·3, az erdeifenyőé 179·0 kat. holdra tehető. A 40 éven felüli fenyőerdő kat. holdankénti fatömegét minimálisan $150 m^3$ -el, a lombfáét $90 m^3$ -el és a 30 éven aluli erdő fatömegét $40 m^3$ -el véve számításba:

a 40 éven felüli erdőkben	---	---	---	36030 m ³ fenyő
a 40 " " "	---	---	---	288 " lombfa
a 30 " aluli "	---	---	---	1488 " "
összesen mintegy	---	---	---	37806 m ³

az a faanyag, amely részben derékben törve, részben pedig eldöntve feldolgozásra vár.

A luczfenyőt, jegenyefenyőt és az erdeifenyőt kisebb részét

2. ábra. Máriafalvai erdei fenyves.

gyökerestül, az erdeifenyő nagyobb részét azonban derékben törte a szélvihar.

A 40 éven felüli fenyőfából 30—35% vehető hasznofára alkalmasnak, míg a többi része csak tűzifa gyanánt lesz feldolgozandó.

A hasznofára alkalmas részből szálfák és rönkök — tehát épületfa és fűrészáru — a rövidebb, de minőségileg jó anyagból az itteni környéken, de egész Dunántulban keresett és szívesen alkalmazott hasított szőlőkarók termelhetők. Mindezek számbavétele mellett a szélvihar által megrongált erdők anyagából és pedig:

a 40 éven felüli 36030 m^3 fenyőanyagból	---	---	}	10809 m^3 műfa
				25221 " tűzifa
a 40 " " 288 " lombfaanyagból	---			288 " "
a 30 " aluli 1488 " fenyő- és lombfa-				
anyagból	-----	-----		1488 " "

összesen tehát mintegy 10809 m^3 műfa és 27000 m^3 tűzifa várható.

Vas vármegyében úgy a lucz- és jegenyefenyő, mint pedig az erdeifenyő műfának, de tűzifának is nagy kelendősége van (lucz- és jegenyefenyőnél tömör m^3 10—12 korona, erdeifenyőnél 7—9 korona, tűzifánál pedig 3 korona és 3 korona 50 fillér), remélhető tehát, hogy az itteni viszonyok szerint nagy tömegűnek nevezhető anyagra vevő lesz.

A tűzifát a községbeli lakosok, egy antimon bánya és számos apró téglagyár fogyasztják; ezenkívül az erdeifenyő tűzifát a pékek üzemükben nagyon kedvelik.

A fűrészárunak épületfára és szőlőkarónak alkalmas anyag, ha a feldolgozásig minőségében veszíteni nem fog, bizonyára szintén elhelyezést fog találni.

A főfeltétel ezért, hogy az anyag kellő időben olyan körülmények közé jusson, melyek között hosszabb időn át várhat akár az eladásra, akár a feldolgozásra.

Különösen kívánatos ez az adott körülmények között, amikor a lucz- és jegenyefenyőt — ha kéregben marad — a szű, az erdeifenyőt pedig, mely még ez időben erős nedvben van, a megfűlledés és a kékfoltképződéssel kapcsolatos minőségbeli gyors romlás veszélyezteti.

Szükséges ezért tehát, hogy a szű ellen a lucz- és jegenyefenyőtörzsek egészen, a minőségbeli jelentékeny romlás ellen pedig az erdeifenyőtörzseknek azok a részei, melyekből műfát fognak termelni, mielőbb és addig kéregeztessenek le, amíg a kéreg-hántás olcsóbban és akadály nélkül biztosítható, mert augusztus hónapig a szű megjelenése feltétlenül várható, a nedvben és kéregben levő erdeifenyő pedig a jelenlegi gyakori esőzések és forró napok váltakozásai mellett hamar kékfoltossá lesz és megfűlled.

A tulajdonos birtokosok érdeke tehát, hogy ezek a munkálatok mielőbb végrehajtsanak.

Kérdés már most az, vajjon tudnak-e a birtokosok ezeknek megfelelni; valószínű, hogy nem.

A cvklon elpusztított ugyanis 27·2 kat. holdat hat község tulajdonát képező erdőben; 47·1 kat. holdat két urbéres közbirtokosság tulajdonát képező erdőben; 212·0 kat. holdat pedig kisgazdák 0·5—9·0 kat. hold között váltakozó erdejében rongált meg s ahol károsítás volt, ott legtöbbszörre egy-egy kisgazda tulajdonában levő egész erdő tönkrement.

3. ábra. A tarcsai volt urbéresek máriafalvi erdeje. (Erdei és lucfenyő lombfával vegyest.)

Hogy ezen kisbirtokosok a fenti kívánalmaknak megfelelni nem képesek, ennek indoklására felhozható: egyes községekben (mint Szépur, Schönau stb.) a szélvihar a lakosságot egész melléképületek elborításával, épületfedelek elsodrásával, kő- és fafalak, kerítések stb. feldöntésével annyira megkárosította, hogy ezek első sürgős teendője lakóházaik és tartozékaik legalább ideiglenes rendbehozása, a fedelek és egyéb elkerülhetetlenül szükségesek elkészítésével.

Tény az is, hogy a lakosság a ciklon keletkezése után mindjárt szénakaszálással volt elfoglalva, melyet a kedvezőtlen időjárás miatt hosszabb időn át behordani nem volt képes és mikor már ezen talán nagy nehezen keresztül ment volna, bekövetkezett az aratás, amely a fenti oknál fogva és mert az erős szelek és felhőszakadások a gabonát összevissza gombolitották és lefektették, a buzánál és zabnál még most is folyamatban van.

Több helyen, nevezetesen Villámos, Schönau, Szépur, Borhegy, Felsőlövvő és Gyimótfalván olyan arányu a ciklon károsítása, hogy a kívánatos munkát — a lakosság csekélysége miatt — kellő időben még akkor sem tudná a nép foganatosítani, ha idejét mezőgazdasági és egyéb mellékmunkálatok le sem foglalnák. Ott, hol egy község határában magán- és állami kezelés alatt álló erdőterületek estek a ciklon áldozatául, e munkálat keresztülvitele azért nehézkes, mert az egyes birtokosok az állami kezelés alatt álló erdőbirtokokban is részesek, minek folytán e két rendbeli erdők megmunkálásához nem jutna munkaerő.

Hogy a nép, melyet a ciklon anyagilag károsított, a kívánatos munkára önerejéből nem képes, bizonyíthatja ezt az a körülmény, hogy a ciklonkárosítás óta ezideig számbavehető feldolgozás az itteni nép részéről nem történt s ha igen, az legfeljebb az elzárt utak kitakarítására szorítkozott.

E környéken ezidőtájt erdei munkára vállalkozó munkaerőt szerezni nem lehet; hogy ez így van, emellett szól ama tény, hogy a megrongált faállományok feldolgozására a nép hatóságilag köteleztetett, de ezideig eredménytelenül, mert a letörött faállományok érintetlenül hevernek.

Ezek után felmerülhet az a kérdés, hogy nem lett volna-e célszerűbb a megrongált erdők faállományát azonnal áruba bocsátani. Bár egyes esetekben történtek faeladások, de általában ez nehézségekbe ütközött, mert a széldöntött részek pontos felvétele egyáltalában nem, de főképp rövid időn belül kivihetetlen volt; a terület szerint való árubocsátás pedig ugy a birtokosra, mint pedig a vevőre nézve nagy esélylyel járna, amely eljárás mellett a kereskedők az áruba bocsátandó faállományért a megfelelő árt annál kevésbé lennének hajlandók megajánlani, mivel a birtokos beigazolt kényszerhelyzetét, valamint ismert tájékozatlanságát kihasz-

nálni kívánnák és mert ha ők munkaerőt messze vidékről egyáltalában szerezni tudnának, azt a nyári időben csak nagy költséggel biztosíthatnák.

Ezzel szemben, ha a kérezés a nyáron azonnal biztosítható, úgy az értékesítés őszre maradhat, amikor is az akadályok könnyebben elháríthatók.

Annak megállapítása után, hogy a megrongált erdők nagy részének faállománya azonnal áruba nem bocsátható, továbbá, mivel a birtokosok a szükséges kérezéshez munkást szerezni ezuttal képtelenek voltak, a birtokosok idejét pedig a mezei és egyéb munkálatok kötötték le, a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter ur — a helyszínén volt szakemberek javaslatára — a szélkárosult községekbe Ung vármegyéből 90 ruthén munkást rendelt ki, kik a fenti munkálatok részbeni elvégeztetése végett e vidékre július hó 10-én érkeztek meg és másnap két csoportba osztva Felsőlövön és Villámoson munkába állottak s azóta e vidéken dolgoznak.

Annak mérlegeléséhez, hogy az érdekelték mely irányban és mily arányú károkat szenvedtek, általánosságban az alábbiak említhetők fel:

1. hogy a legjobb növekedésben volt olyan erdők ezek a cyklon áldozatául, melyek tömegben és értékben éppen ezentul lényegesen gyarapodtak volna;

2. hogy a cyklon az erdeifenyőtörzsek jelentékeny részét derékban törte, ami által a megrongált és most értékesítendő faállományok haszonfa aránya 20—25%-al bizonyára alászállott;

3. hogy a megrongált erdők faállományának nagy tömegben való áruba bocsátása minden esetre befolyással lesz a helyi faárak bizonyos mérvű alászállására;

4. hogy a lakosság, mely legelőilletőségét annak idején többnyire erdőben kapta ki és azt maguk között felosztotta, ma az egész vidékén legelővel nem rendelkezik, marháját istállózza erdei alomra van utalva. Erdejét azért tartotta becsben s azért nem pusztította el, mert az gazdasági szükségleteinek elengedhetetlen tényezőjét — az almot — szolgáltatta, amelytől most az erdők tönkreteljesítésével elesett;

5. hogy az erdők pusztulásával épület- és tüzifaszükségletét évtizedeken át csak nagy költséggel lesz képes beszerezni;

6. hogy az elpusztult erdők felújításába most egyszerre jelentékenyebb összeget lesz kénytelen fektetni.

Nem lesz érdektelen annak a felemlítése sem, hogy a ruthén munkások 1910. évi július hó 11-ikével kezdődőleg július hó 17-ig — tehát öt napon át, mert 12-én ünnepük volt, mikor egyáltalában nem dolgoztak — e munkálatokat mekkora területen foglaltatották.

Villámos községben, a magánerdőkben öt napon át 71 ruthén munkás dolgozott; ez a terület 8·32 kat. holdat tesz ki. E magánterületeken a munkálat a következőkből állott: a ledöntött és letörött összes fenyőféléknek, ugyszintén a lombfák közül azoknak a legalyazása, esetleg ez utóbbiaknak teljes levágása, ahol ez a fenyőfa hozzáférhetése céljából szükséges volt. A fenyőfáknak a tuskóktól és csúcstól való lefűrészélése; a luczfenyő és jegenyefenyő teljes lehántása, míg az erdefenyőnél a fűrészárúnak alkalmas rész lekérgezése. A még fennálló széltörött fenyőknél a rövidebb tönknek csak lehántása, a hosszabb és még fűrészárúnak alkalmas rész levágása és lehántása.

Felsőlövő község határában a tarcsai volt urbéresek és a felsőlövői magánerdők között elvonuló 147 öl hosszú erdei ut megnyitásánál, valamint a felsőlövői magánerdőkben két napon át 19 ember és három napon át 17 ember dolgozott s az a terület, melyen a munkálat megtörtént, 2·65 kat. hold.

E területen végzett munka a következő volt: 108 öl hosszú, 4 öl széles, tehát 432 négyzetöl utterületen össze-vissza, sűrűn heverő fák legalyazása, a tuskóktól és csúcsoktól való lefűrészélése, a tulajdonjog szerint megfelelő területre elvontatása; míg a 39 öl hosszú és 4 öl széles, összesen tehát 156 négyzetöl kiterjedésű utterületen az össze-vissza heverő fák legalyazása, a csúcstól való lefűrészélése és végül a három magánerdőben a teljesen erdefenyőből álló faállománynál a ledöntött és letörött törzsek legalyazása, a csúcstól való levágása és a fűrészárúnak alkalmas törzsrész lekérgezése.

Ami pedig az elért fenti eredményt illeti, megjegyzem, e munkálatokat nagyon hátráltatta az, hogy a villámosi magánerdők

meredek hegyoldalakon fekszenek, a fák is össze-vissza hevernek, a hozzáférhetés nehéz, végül mert a fenti idő alatt naponként délután nagyobb esőzések voltak.

A ruthén munkások az eddigi megállapodások szerint augusztus hó 5-ig maradnak e vidéken.

A széltöréses helyeken itt-ott már értékesítés is történt és pedig úgy a magánerdőkben, mint pedig az állami kezelés alatt lévő erdőkben és ez utóbbiakban elég jó eredménnyel. Ugyanis a múlt hó 10-én nyilvános árverésen eladatott a tarcsai volt urbéreseknek Máriafalva község határában fekvő 10·6 kat. holdnyi erdő-részletén lévő, nagyobb részben kidöntött s részben a szél által letörött faállománya ($\frac{2}{3}$ rész 75 éves, $\frac{1}{3}$ rész területen 40 éves, mintegy 0·8 részben erdeifenyő és 0·2 részben luczfenyő) 14.950 koronáért, mely értékesítésnél kat. holdanként 1410 korona 37 fillér s tömör-köbméterenként — tekintet nélkül a fanemre és választékokra — átlagosan 5 korona 53 fillér éretett el. Az árverésen kilencz vevő volt jelen, kik közül csak egy volt szombathelyi, míg nyolcz e környékbeli.

Ugyancsak a fenti napon s eljárás mellett eladatott Sóshegy község erdejében szétszórtan előforduló széltöréses és kidöntött lucz- és erdeifenyő faállomány 1200 korona kikiáltási árral szemben 1280 koronáért, hol három környékbeli fakereskedő árverezett.

Magánerdőkben is voltak már faeladások, de hogy minő eredménnyel, erről csak két esetben van tudomásom. Az egyik Gyimótfalva község határában fordult elő, hol gróf Batthyány Gábor 30·0 kat. hold kiterjedésű, széltöréses és széldöntött fenyőfa-állományát alku útján 30.000 koronáért értékesítette; a másik Felsőlövő községben, ahol Bruckner György kisbirtokos örökösei 2000 négyzetöl kiterjedésű, kizárólag erdeifenyőből álló és ilyen minőségű faállományt, négyzetölenként 60 fillérnyi ár mellett, 1200 koronáért eladták.

222

Az erdészeti főiskola áthelyezésének kérdéséről.*)

Irta: *Ferentzy Lajos* kir. alerdőfelügyelő.

Most, amikor az ország nagyobb városai versenyeznek az új egyetemek elnyeréseért és szó van arról, hogy Temesvár sz. kir. város műegyetemet kapna, helyénvalónak tartottam Temesvár város agilis polgármesterének és az itteni irányadó köröknek figyelmét felhívni arra, nem volna-e keresztülvihető, hogy a selmeczbányai erdészeti főiskola Temesvárra áthelyeztessék.

Szükségesnek találok ezt az időszerű fontos kérdést szélesebb körben is szellőztetni, hogy nálamnál hivatottabbak hozzászólhassanak.

Tudvalevő dolog, hogy a főiskola más helyre való áthelyezésének kérdése már több ízben került felszínre. Évek óta folyik a harcz egyrészt Selmeczbánya város részéről, hogy az országban a maga nemében egyedüli és nagyon számottevő ezen intézet ottmaradását mindenáron magának biztosítsa, másrészt egyes intéző körök részéről azért, hogy az úgy tanulmányi, mint társadalmi szempontból alkalmasabb minden igényt kielégítő városba áthelyeztessék.

Szóba került már több nagyobb város, sőt maga Budapest is, de az ügy több oldalról felmerült akadályok következtében lekerült a napirendről.

De csak rövid időre, mert közismert tény az, hogy Selmeczbánya semmi tekintetben sem megfelelő hely az erdészeti főiskola számára.

Az erdészet uttörője, Wilckens Henrik Dávid cs. kir. bányatanácsos már 1810-ben és a későbbi években is, majd Lang György főkamagrófi főerdőmester 1835-ben készített memorandumában hivatalosan kinyilatkoztatták — mint ez Vadas Jenőnek „A Selmeczbányai M. Kir. Erdőakadémia Története és Ismertetője” című művében olvasható — hogy: „Selmeczbánya erdészeti intézet alapítására nem képez alkalmas helyet“.

*) Ezt az új egyetemek elhelyezésének kérdésével kapcsolatosan kapott felszólalást közöljük, anélkül, hogy annak tartalmával magunkat mindenben azonosítanók. Ismert dolog, hogy az Országos Erdészeti Egyesület ez idő szerint a Budapestre tervezett földmívelési főiskola kebelében létesítendő önálló erdészeti fakultás álláspontján áll.

Az udvari kamara ellenkezésén azonban minden az irányban kifejtett törekvésük, hogy az intézet más városban építtessék fel, hajótörést szenvedett s közben a Wilckens helyére erdészeti tanárrá kinevezett Feistmantel Rudolf javaslatára 1836-ban Kisbilyén botanikus kert létesítettett és a selmeczi „Fortuna“ épület 1838-ban megvásároltatott.

Ily módon lett a magyar erdészet élete három évtizedre megbénítva, fejlődése továbbra is megnehezítve s így maradt a körülmények kényszerítő hatása alatt a bányászattal — amelyhez tulajdonképen semmi köze sincs — később is összekapcsoltan.

A közelmúltban is bizonyára az áthelyezéssel járó anyagi kérdések kedvező megoldásának nehézsége vezette az irányadó köröket, amikor 1890-ben az erdészeti és bányászati szaknak immár elodázhatlan szétválasztásával az erdőakadémia részére 300.000 koronányi költséggel emelt díszes palotát ismét Selmeczbányán építtették fel és rendeztették be, amely ma az erdészeti főiskolává lett intézet székházát képezi.

Előbb-utóbb ismét felszínre kell ennek a kérdésnek kerülni, mert elképzelhetetlen, hogy ily nagy tanintézet tulajdonképeni rendeltetésének megfelelően és kellőleg fejlődjék is idővel egy alig 2700 magyar, 12.000 tót és 1300 német, összesen 16.000-nyi lakossal (ha időközben kevesebb nem lett) bíró hegyvidéki szegény városkába eldugva, amely a korrallal haladni és lépést tartani képtelen.

Megfoghatatlan, hogy abban a városban maradjon, amely — mint számtalan s a közelmúltban is történt sajnálatraméltó esetek igazolják — soha nem tudta megbecsülni azt a reá nézve társadalmi és anyagi szempontból nagy szerencsét, hogy ezen intézetet s hosszú időn át ezzel együtt annyi jó magyar érzelmű erdészeti hallgatót magáénak mondhatott, akik a magyarosodás ügyét előrevitték s akik a város anyagi fentartásához jelentékeny mértékben hozzájárultak és hozzájárulnak ma is.

Ha végigpillantunk az 1867-ben bekövetkezett időközön, amikor az erdészet örökemlékü nagyjai: Lázár Jakab, Wagner Károly, Fekete Lajos, Nikel (Szécsi) Zsigmond és Illés Nándor emberfölötti és korszakalkotó küzdelmet folytattak a magyarnyelvű előadás és a magyar erdészeti irodalom megteremtése körül, önkénytelenül felmerül a kérdés, miért nem lehetett az erdészeti intézetet 1838-ban áldozatok

arán is egy teljes ízében magyar városba áthelyezni, amely képes lett volna vezetőit megérteni és nehézségekkel teljes feladataik megoldásában támogatni s ily módon a magyar erdészet nehéz küzdelmek nélkül korábban emelkedhetett volna arra a fokra, ahol ma van.

Sajnálattal tapasztaljuk, miért nem lehetett a mai előhaladott korban megvalósulni a báró Eötvös József kultuszminiszter 1848-ban vallott azon gyönyörű eszméjének, hogy az akadémia egy műtanodával és műegyetemmel egyesíttessék, de nem Selmezbányán, hanem arra megfelelő helyen.

Meg vagyok arról győződve, hogy ha akadna oly város, amely képes volna egy erdészeti főiskolának — különösen műegyetemmel kapcsolatos — felállításáért megfelelő anyagi áldozatot hozni, az áthelyezés kérdésének megoldása semmi nehézségbe nem ütköznék.

Bizonyára meg lehetne találni a módját annak is, hogy Selmezbánya város — a neki megfelelő módon — anyagi téren kárpótoltassék s az épületek — az oda egyáltalában nem való főiskola átköltözése esetén — kaszárnyának vagy egyéb más célra felhasználtassanak.

Temesvár város oly virágzó fejlődésnek indult, oly lüktető életerővel rendelkezik, amilyennel — merem mondani — ma az országnak egyetlen városa sem dicsekedhetik.

Mindene megvan ahhoz, hogy egy műegyetemmel kapcsolatban az erdészeti főiskolát megszerezhesse magának. Van területe és nemes célért anyagi áldozatokra is képes.

Nem is szólva a társadalmi művelődésről — amiből szegény főiskolai hallgatónak jelenleg édes kevés jut ki — az elméleti szakoktatással kapcsolatos gyakorlati kiképzésre is tág tér nyílnék itt Selmezbányához képest.

A város végétől két kilométerre eső vadászerdei erdőéri szakiskola által kezelt vadászerdői, bisztrai és bruckenauai kincstári erdőkben folytatott belterjes gazdálkodás igen szép tanulmányul szolgálhat úgy erdőgazdasági, mint vadászati téren (utóbbi téren kiváló és egyedüli az országban) a közeli lugosi erdőigazgatóság, lippai főerdőhivatal és orsovai erdőhivatal kerületében, továbbá a deliblái futóhomokon és a szomszédos Krassó-Szörény vármegyé-

nek erdőségekkel borított többi nagy uradalmaiban — számba alig vehető költséggel — annyi látni és tanulni való akad, amennyi éppen elégséges az életbe kilépő kezdő erdőmérnök részére.

Temesváron botanikus kert is rendelkezésre áll. Ha a Belváros és Gyárváros között elterülő elég nagy terjedelmű parkot — amely mellett körülbelül az erdészeti főiskola is épülhetne s amely tele van mindenféle fanemek szebbnél szebb példányaival — nem is vennénk számba, a selmeczbányainál rövid időn különb lesz a vadászterdoi kert, amelynek igen jó talaja és megfelelő tere van, s a mindinkább fellendülő erdészeti kísérleti ügygyel kapcsolatosan rendkívül nagy gonddal hovatovább fejlesztve is lesz.

Erős a hitem, hogy úgy Temesvár városa, mint az irányadó körök ezen eszmét beható tárgyalás után életrevalónak és keresz-
tülvihetőnek fogják találni.

Ujabb erdőmivelési eszközök.

Irta: *Papp Gusztáv*, tanársegéd az erdészeti főiskolán.

Mindazoknak, akiknek valaha alkalmuk volt látni, miként folynak sok helyütt hazánkban az erdősítések, olykor bizony elszorulhatott a szívük, ha arra gondoltak, hogy vajjon a csemetéknek, melyeket sokszor oly felületesen ültettek el, hány százaléka fog fává nőni és vajjon még hányszor kell majd költséges pótlásokat eszközölni, hogy a beerdősített területen majdan valamirevaló erdő is legyen.

Azt mondhatná erre valaki, hogy minek ma már az ültetések sorsa felett keseregni, midőn mindinkább előtérbe lép a szakemberek ama nézete, hogy ne vágjuk le Erdeinket tarra, hanem térjünk vissza a természetmutatta állapotokhoz, t. i. a fokozatos felújító, azaz természetes erdőnevelő módszerekhez.

Kevés gondolkodás után azonban okvetlenül rá kell jönnünk arra, hogy a mesterséges erdősítési módokra mindig szükség lesz.

Ilyen körülmények között tehát az ültetés a jövőben sem szorul háttérbe és rajtunk a sor, hogy kikutassuk ama módokat és elveket, melyek mellett legbiztosabban érhetünk el vele eredményt.

Nem foglalkozom most mindama feltételekkel, melyek az

ültetés sikerét biztosítják, hanem kiragadok néhány pontot, éppen azokat, melyek dolgozatom céljával összefüggnek.

Sokszor az ültetést végző munkásokban van a hiba, akik nem törődve az eredmény kilátásaival, a munkanapot haszontalanul eltöltve csupán arra gondolnak, hogy napnyugtával egy pár hatos nyomja kérges tenyerüket. Népünk nem áll még azon a műveltségi fokon, hogy meg tudná becsülni az erdő értékét, sőt sok helyütt ferde szemmel néz az erdész emberre, akiben csak ellenségét látja, aki, ha erdőt ültet, megint csak egy darab legelőtől fosztja meg. Nem csoda tehát, ha az erdő telepítését nem végzi oly lelkiismeretesen, mintha annak nagy közgazdasági jelentőségéről meg volna győződve.

De vajjon mikor lesz népünk ott, ahol a nyugateurópai államok népei?!

Az ültetés sikertelenségének azonban sokszor nem a rossz munkás az egyedüli oka.

Miként ismeretes, az erdő ültetését oly időben végeztetjük, amikor az időjárás még zord, amikor más munkához még nem igen foghat a földmivelő, hogy így idejében és olcsón juthassunk munkaerőhöz. A munka kora reggeltől folyik, amikor bizony még az a megedzett munkáskéz is összegémberedik, különösen, ha asszonyokkal végeztetjük az ültetést és egy-egy csemete éppen akkor leli halálát, midőn a hidegtől didergő munkás nem akarván kezével nyulni a földhöz, azt éppen csak hogy elföldeli. Igen gyakran azonban a betakarást csak lábával végzi el, miközben a csemete gyökérzete természetellenes állásba jutván, legtöbbször elpusztul.

Ez rendkívül fontos körülmény és éppen azért, valahányszor oly szerszámok feltalálásáról van szó, melyekkel a fentemlített bajon segíteni lehet és amellet oly olcsók, hogy kisebb erdőbirtokosaink is beszerezhetik, örömmel kell azokat üdvözlőnk.

Az idei erdősitésnél ismertem meg egy új szerszámot, melynek célja az, hogy a munkás ne legyen kénytelen kezével a földhöz nyulni, hanem a gödör elkészítését, tágitását, a csemete elültetését és a föld megporhanyítása után annak lezorítását, melyet eddig szintén kézzel végeztek, ezzel készítse el.

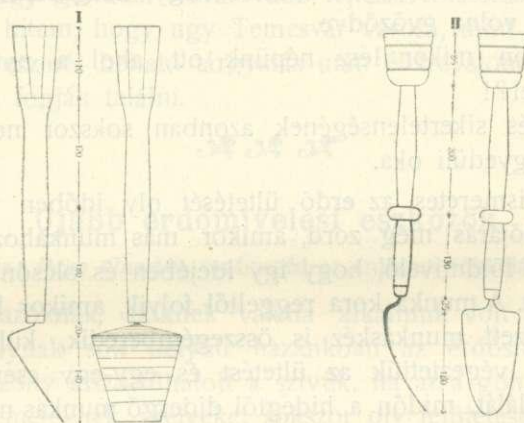
Midőn első ízben pillantottam meg ezt a szerszámot, bizony

meglehetősen kétkedéssel fogadtam azokat a kijelentéseket, melyek a szerszám használhatósága mellett kardoskodtak. Azóta azonban alkalmam volt a gyakorlatban munkákézkben látni és miután annak gyakorlati alkalmazhatóságáról meggyőződtem, szolgálatot vélek teljesíteni szakomnak, ha rövid leírását és rajzait közlöm.

Elsőízben itt a kisiblyei tanulmányerdőben mutatta be *Mayer* Károly erdőőr, a feltaláló, a központi kísérleti állomás tisztikara előtt ültetőszerszámait és az azokkal való bánásmódot.

Lássuk először a szerszámokat:

Az eredeti minta (1. ábra), miként látható, csak a találmány

1. ábra.

2. ábra.

eszméjét viselte magán, amennyiben feltaláló az eddig közönséges ültetésnél használt szerszámokat, t. i. kapát, vaskaparót és fakalapácsot akarta egymással egyesíteni. Ez az ábrából láthatólag nem sikerült neki, mert egyrészt a vakolószerszámhoz hasonló lapát nem alkalmas az ültetőlyuk kikaparására, sőt még a kikapart földnek a csemete gyökereire való huzására sem használható ügyesen, annál kevésbbé, mert a nyél is otrombán van faragva. Miként a feltaláló is kijelenti: ezt az alakot a szerszám technikai kivitelének nehézségei hozták létre.

Ujabb alakja (2. ábra) egy növényásóhoz hasonlít, melynek teteje befelé homorodik. A nyél megfelelő méretre redukálva, az eredetitől eltérőleg, nem faragott, hanem esztergályozva van.

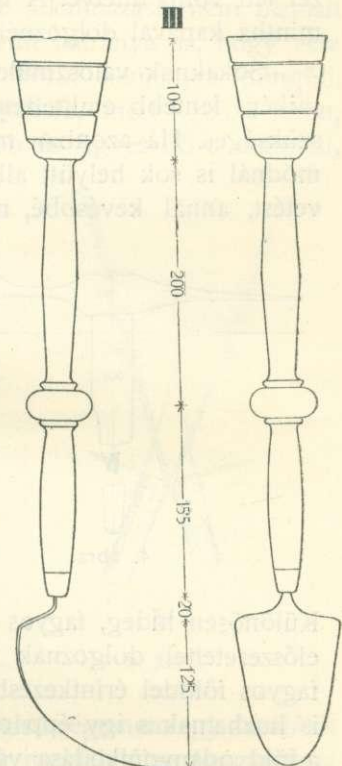
De még ennek a mintának is meg van az a hátránya, hogy nem lehet vele a földet ügyesen a csemetére huzni. Az észlelt hibák figyelembe vétele mellett készült a harmadik minta (3. ábra), mely a czélnak teljesen megfelel és csak annyi javítani való van még rajta, hogy a kanál kellő merevítéséről is kell gondoskodni, mert könnyen kihajlik és a sok ide-oda hajtogatásnál gyorsan tönkremegy.

Mindkét szerszám nyelének végén bunkós megvastagítás látható, melynek rendeltetéséről az ültetés kivitelének tárgyalásánál lesz szó.

A szerszám hossza 60 cm, a kanál vasból, a nyél tölgyfából készül. Sulya közel egy kg.

Mielőtt magát az ültetés keresztülvételét elmondanám, szükségesnek tartom a következőket előrebecsátani: A beerdősítendő területen, az előre megjelölt gödrök helyén a talajtakarót egy pár kapavágással eltávolítják és az alatta levő földet nagyjából megporhanyítják. A teljes megporhanyítást magával az ültetőszerszámmal végezhetjük majd el. Csak mikor a talaj így foltonként meg van munkálva, foghatunk hozzá az ültetéshez.

A munkás féltérdre ereszkedve vagy guggolva, jobb kezében az ültetőszerszámmal gödröt készít, melynek nagyságát a csemete gyökérzetéhez képest tágíthatja. Erre a csemetét bal kezében tartva, annak először gyökereit rendezzi el s azután a kikapart földet a kanál oldalélére fordított szerszámmal a csemete gyökereire huzza, miközben a föld porhanyítását is az ily helyzetben tartott szerszámmal a göröngyök szétvagdosásával elvégezheti. Végül a csemetét kihuzza, hogy a gyökerek minél természetesebb állásba jussanak és a földet a szerszám bunkós végével a gyökerekhez

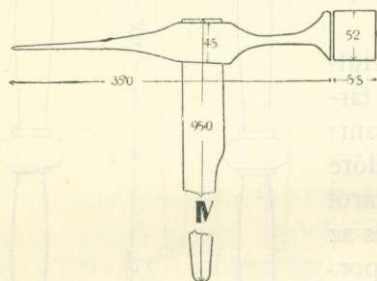

3. ábra.

szorítja; hasonlóan mint a *Kožesnik*-féle ültetésnél. Nagyon fontos, hogy a föld ne közvetlenül a gyökérfő mellett szorítsák meg, mert ellenkező esetben a csapadék nem bír a törzsön a gyökerekhez hatolni.

Ily módon a csemete sokkal erősebben áll meg, mintha kézzel lett volna ültetve. A munka gyorsan halad, legalább is annyira, mintha kapával dolgoznék a munkás.

Sokaknak valószínűleg nem fog tetszeni ez a szerszám, mert miként fentebb említettem, a talaj előzetes megmivelése feltétlenül szükséges. Ha azonban meggondoljuk, hogy ezt a rendes ültetési módnál is sok helyütt alkalmazzák, ez igazán nem képezhet ellenvetést, annál kevésbbé, mert ily munkafelosztás mellett az ültető

4. ábra.

munkás sokkal gondosabban és tökéletesebben végezheti el az ültetést és e mellett — miután gyakorlottabbá válik — időt is nyer.

Amint a leírásból érthető, a munkásnak tehát egyáltalán nem kell pusztá kézzel a földhöz nyulnia és így nyilvánvalók azok az előnyök, melyeket ennek a szerszámnak a használata biztosít.

Különösen hideg, fagyos reggeleken, főképp ha szél is fúj, nagy előszeretettel dolgoznak vele a munkások, mert, míg kezük a fagyos földdel érintkezésbe egyáltalán nem jön, másrészt kesztyűt is huzhatnak s így épp oly jól végezhetik el munkájukat. Emellett a föld odanyomkodása végett nem kell felállniok és ismét lehajolniok, hanem ott együltében végezhetik el az ültetést.

Kissé kavicsos talajon is előnnyel alkalmazható, ahol igen gyakran megesik, hogy apró éles kavicsok megsértik a munkás kezét.

A másik fajta szerszám (4. ábra), melyet feltalálója (*Mayer Károly* erdőőr) ültetőkapának nevez, nem új.

Olyan helyen alkalmazhatjuk, ahol a talaj nagyon kötött, vagy pedig ahol nem akarjuk azt tulságosan felporhanyítani.

Nem egyéb tulajdonképen, mint oly csákány, melynek egyik

vége hegyesre, a másik pedig tompára készül. A vele való bánásmód elve ugyanaz, mint a Buttlár, vagy a deliblati vasnál, csak hogy a földnek a csemete gyökereihez való hozzászoritása nem a szerszám hegyes végével, hanem a tompával történik. Hossza 35 cm. A nyél hossza 95 cm. Sulya pedig 3 kg.

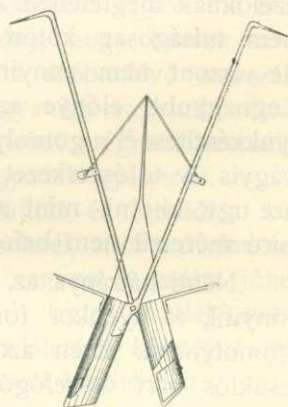
Miután ennek a szerszámnak az alkalmazása nem biztosít valami különös előnyöket, sőt rendkívüli hátránya az, hogy vele a munkás a földet a csemete gyökerei körül keményre döngöli, nem számíthat valami különös támogatásra, mert ezen a téren, véleményem szerint, sokkal tökéletesebb és ügyesebb a deliblati, a Buttlár- és a Wartemberg-vas.

Mindkét fentemlített szerszámot eddig gyárilag nem készítik, pedig közhasznu elterjedésének ez az egyedüli feltétele, mert különösen az előbbi olcsó és jó. Jelenleg kisiparosok az ültetőkanál darabját 1-20 K, az ültetőc-ákányét pedig 3 K-ért készítik.

Ugyancsak idei tavasszal jelent meg egy csehországi gyárosnak ültetőszerszáma, melynek terjesztését a m. kir. földmivelésügyi minisztériumtól is kérte.*)

A feltaláló *Jansa* szerszáma egy, a csemeték gomolyos gyökézzel való kiemelésére készített földfuró. Az eddig ismert földfuróktól annyiban tér el, hogy alsó vége nem egy darabból készül, hanem kétfelé nyitható és ennek megfelelőleg foggantyuja is csuklós szerkezettel van ellátva. A szerszám a mellékelt rajzból (5. ábra) látható.

Ezt a szerszámot hazánkban, a *Jansa*-czég állítása szerint, Gödöllőn, továbbá a zágrábi egyetem erdészeti fakultásának erdejében és gróf Andrássynál Dunántul alkalmazzák, de az eredmény felől eddig értesítést kapni csak Gödöllőről sikerült. Ott azért nem vált be, mert a gomoly, a talaj laza szerkezeténél fogva

V

5. ábra.

*) E szerszámot az Erdészeti Lapok 1908. évfolyamának 463. oldalán már ismertettük.

kiemelés után széthull, tehát ezzel éppen a gomolyos ültetés legfőbb előnye marad el.

A szerszámjai erd. központi kísérleti állomásnál végzett kísérletek eredményét következőkben foglalhatom össze: A szerszám csak kisebb és sekély gyökérzettel bíró csemeték kiszedésére alkalmas. Miután a csemeték földgomolylyal szedetnek ki, önként érthető, hogy alkalmazása ott jár különös előnnyel, ahol természetes felujtásból keletkezett fiatalosok pótlásáról van szó, tehát alátépitett vagy fokozatos felujtással kezelt erdőknél.

A szerszám éppen olyan célzattal készült, hogy a fentemlített céloknak megfeleljen. Alkalmazása ott jár előnnyel, ahol a talaj nem tulságosan kötött és nincsen gyökerekkel nagyon átnöve, de viszont nem annyira laza, hogy ne tartson kellőképp össze. Legnagyobb előnye az, hogy a gomolyos csemete, illetőleg a lyukkészítésnél a gomoly, a szerszám szétnyitásánál magától kihull, vagyis a tolószerkezet segítségével nyomatik ki, nem kell tehát azt úgy kitolni, mint a Hayer-féle csemetefurónál, ennél fogva a furó méreteit nem befolyásolja az előbb említett körülmény.

Némi hátránya az, hogy a szerszám furás alkalmával könnyen kinyilik és ilyenkor forgatása nehéz, illetőleg nem emelhető ki gomolyostul. Ezen azonban segíthetünk olyformán, hogy a két csuklós kart összefogó kapocscsal látjuk el. Hibája még az is, hogy némileg erősebb koronával bíró csemeték az oldalrügyek megsértése nélkül csak rendkívül nagy elővigyázattal szedhetők ki, tehát ilyenkor a szerszám használata nehézkes és némi intelligenciát követel.

Miután kísérleteket eddig nagyobb területeken még nem tettek, az eredményről konkrét adatokkal nem rendelkezünk. Valószínű azonban, hogy megfelelő talajon a munka legalább is oly gyorsan megy előre mint a gödrös ültetés legegyszerűbb formájánál, annál is inkább, mivel a csemete csak helyet cserél, a gyökerek elrendezése és megerősítése elmarad. Csak arról kell gondoskodni, hogy a kiültetés alkalmával a talaj és illetőleg a gomoly földje között oly szükséges összefüggést helyrehozzuk.

Nem tartom szükségesnek megemlíteni mindazokat az előnyöket, melyekkel a gomolyos ültetés mód jár, erdészeti szakkönyveink elég részletesen írják le azokat. Annyi bizonyos, hogy

ahol a talaj előzetes porhanyítása elmaradhat, ahol továbbá a fel-fagyás, pajodrágás veszélye forog fenn, vagy elkéstünk a tavaszi ültetéssel s már kihajtott csemetékkal kell erdősíteni, ott ez az erdősítési mód előnyösen lesz alkalmazható.

A fentemlített körülményeket szemelőtt tartva, hazánkban alkalmazása valószínűleg igen kis térre fog szorulni, mert könnyen érthető, hogy ennek a szerszámnak használata mindenesetre belterjes gazdálkodást és főleg kiterjedt uthálózatot igényel. Éppen azokon a helyeken, ahol a gomolyos csemeték előnnyel volnának alkalmazhatók (teszem azt futóhomokterületeken), ez a szerszám nem fog beválni, mert a futóhomokon egyrészt a talaj laza szerkezete, de másrészt az a körülmény, hogy hosszú karógyökérrel bíró csemetékkal erdősítünk, a szóbanlévő szerszám alkalmazását teljesen háttérbe szorítja. Ugyanigy vagyunk ott is, ahol az állományokat nem erdőljük át, tehát még a kihasználás alkalmával is ott találjuk az elnyomott egyedek gyökereit.

Ott azonban, ahol a természetes felújítás és áterdőlés már alkalmazásban áll és különösen alátelepitéseknél, ahol tudvalevőleg csakis árnyattűrő fafajokat alkalmazunk, nagyon is szóba jöhet. Részemről valószínűnek tartom, hogy az ily birtokok tulajdonosai nem fognak visszaretteni attól, hogy ennek a látszólag költséges szerszámnak az alkalmazásával pótolják beültetett területeiket.

Annyit teljes bizonyossággal állithatok, hogy: *jó eredménnyel — megfelelő talajviszonyok mellett — csakis egy-két éves lucz-, jegenyefenyő és a bükk csemeték ültethetők el vele.*

A délmagyarországi árvizpusztítások.

A folyó évi június hó 13. és 14-ike közötti éjjelen bekövetkezett felhőszakadás okozta délmagyarországi árvizkatasztrófáról és az annak nyomában jelentkezett borzalmas rombolásokról annak idejében kimerítően megemlékezett a napisajtó. Az árviz legnagyobb mértékben Krassó-Szörény vármegyének azon részét sújtotta, mely hegyes-völgyes vidékével és a rónaságnak teljes hijjával, a régi Szörénységet képezte.

Milliókra rug az a kár, amit a szegény oláh lakosság házainak, barmainak elsodrása és silány termőföldjének beiszapolása, ez évi termésének tönkretétele folytán szenvedett.

Alig mult el az árvízveszedelem, az első 24 óra eltelte után máris jelentkezett az ily katasztrófák rendes kísérője: az inség.

A közlekedési eszközöket, vasutat, utakat, hidakat sok helyen oly mérvben tette tönkre az árvíz, hogy hónapok szorgos munkájára van szükség, míg a közlekedési utvonalak helyreállítatnak; ennél fogva az élelmiszerek szállítása is a sorslátogatta vidék egyes helyeire nagy nehézségbe ütközött, sőt csaknem lehetetlen volt; a Magyar Államvasutak vonalain Temesvártól Buziás felé, ugyszintén Orsova felé is napokon át szünetelt a közlekedés, sőt Orsova felé Jablanicza és Mehádia között hetekig csak átszállással és kocsikon volt lebonyolítható.

De a lakosságot nemcsak közvetlenül sujtotta az árvíz, hanem közvetve is. Tudvalévő, hogy Krassó-Szörény megyében a m. kir. kincstárnak, a volt 13. számú román bánáti határőrezredből alakított vagyonszűcsnek és a szabadalmazott osztrák-magyar államvasutársaságnak nagy kiterjedésű erdőbirtokain, kiterjedt erdőkezelése és ezzel kapcsolatosan fafeldolgozó ipartelepei vannak, ahol a vidékbeli férfilakosság zöme állandó munkát talál és biztos keresethez jut.

Ezeket a faipartelepeket is érzékenyen sujtotta az árvíz, ugyanarra, hogy üzemük hónapokon át szünetelni fog.

Igen nagyok a károk a kincstárnak az ohábabisztrai m. kir. erdőgondnokság kerületében lévő pojánamöruli fűrésztelepén, melyet az ott gyakorolható fahasználatokkal együtt a szegedi „Winkler Testvérek” cég bérel. Ezen üzlet érdekében az alig két évvel ezelőtt a karánsebes-hátszegi helyiérdekű vasut Csirésa állomásától kiindulólág Pojana-Mörulig épített 24 km hosszú, 760 mm nyomtávolságú gőzüzemű vasutnak több mint a felét a víz részben elmosta, részben pedig megrongálta; egyes szakaszokról pedig a sineket talpfákkal együtt elsodorta és a Bisztra folyó jobb partján rakta le. A sukkuvölgyi szárnyvasút 3·5 km hosszban a szószoros értelmében eltűnt a földszinéről! A 6·7 km hosszú erdei villamosvasut, mely a fűrésztelepről kiindulva a Bisztra-völgyön az erdőbe felvezet és az erdei terményeknek lefuvarozására szolgál,

sok helyen megrongáltatott; a pojánamőruli műfűrész hajtóerejét szolgáltató bisztra- és sukkuvölgyi vizek tápcsatornáit részben, a vizkivétel céljából ugyanott létesített duzzasztógátákat egészen elsodorta az ár.

A kár pénzértékben még ezideig pontosan meg nem becsültetett ugyan, azonban számításaink szerint megközelíti a 300.000 koronát. A delboseczi m. kir. erdőgondnokság kerületében a ponyászkai fűrésztelepet semmisítette meg az árvíz; a telephez vivő közlekedési utat, mely a Borovics-Steierlakra vezető törvényhatósági utba torkollik, teljesen elmosta; fűrészárupajtákát anyagostól, mindenesztől, munkáslakóházakat, hidakat nyomtalanul sodort el, e telepen közel 50.000 koronára rugó kárt okozva. A berzászkai m. kir. erdőgondnokság kerületében még ezeknél is nagyobb mérvűek a pusztítások, melyek főképen az „J. Eissler és testvérei“ wieni fakereskedő czéget érték. Így a többek között: a Toronyicza völgyben létezett 14 *km* hosszú iparvasutat nyomtalanul elsodorta, sok fűrészrönköt és rengeteg mennyiségű kész tűzifát, mely a völgy mentén fuvarozásra előkészítve, raktározva volt, usztatott el a fékevesztett ár. Szirima-völgyben 16 *km.* hosszú, nagy költséggel épített erdei vasutat sok helyen megrongálta, négy nagyobb vasuti hidat pedig elsodort az árvíz. Szvinicza község határában a Sztarika nevű völgyben, valamint az előbb említett két völgyben is az összes erdei utakat és csuszatókat tönkretette a felhőszakadás s ezáltal egyedül az Eissler-czégnek ebben az erdőgondnokságban csak évek mulva helyrehozható, pénzben közel 0.5 millió korona értékű kárt okozott közlekedési eszközökön, fűrészgyárán és fatermékeinek elsodrása által.

A temesszlatinai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó fényesi fűrésztelepen és szénégetőhelyen, melyet a vajdahunyadi vasgyár bérel az erdészeti kincstártól, a kiáradt Temes folyó szintén érzékeny károkat okozott, ahol azok leginkább e telep elárasztása útján a gépházban, épületekben és szénégetőhelyeken iszapolás folytán állottak elő.

Nagy károsításokat szenvedtek a vagyonszükség erdeiben fahasználatot gyakoroló vállalkozók is, nemkülömben érzékeny károk érték a szab. osztrák-magyar államvasutársaságot is, ahol hallomás szerint a szállítási eszközök és vízművek rongáltattak meg.

Általában legnagyobb a kár azon a vidéken, ahol nagyobb

kiterjedésü kopár területek fordulnak elő. Ezek leginkább a községekhez közel fekvő községi legelők és silány erdővel, itt-ott bozóttal és bokrokkal benőtt nagy mérvben elkopárosodásnak indult területek, melyeken valamikor erdő volt és amelyekről a lezuhanó ár a kevés és sekély földréteggel együtt, óriási sziklatömböket sodort le feltartóztathatlanul a völgyekbe; ezek az óriási kövek és sziklatömbök a völgyekben több helyen megtorlódván, a zuhanó árt felduzzasztották, a patakokat medrükből elterelték; a medréből ekként kiszorított s nyilsebességgel zuhanó árvíz tömeg volt okozója házak, utcaszorok, sőt falvak teljes elpusztulásának. Zárt erdőterületek, fiatalosok és begyepesedett, felújított vágásterületek természetyszerűen meg lettek az árvízrombolástól kimélve. Így például Ruzskabánya és Ruzkicza telepese községeket az árvíz károk teljesen megkimélték, ahol minden talpalatnyi föld az erdészeti kincstáré és ahol okszerű erdőgazdaság folyik, jóllehet ezek a községek is szűk völgyben, magas hegyek között fekszenek s ott is nagy felhőszakadás volt a jelzett éjjelen.

Mindebből az a komoly tanulság, hogy az erdőt különösen ott, ahol létjogosultsága elvitázhatlan, ápolni, kimélni, becsülni kell; mert az erdőt alkotó fák gyökereikkel a talajt megkötik és megakadályozzák a földcsuszamlásokat, lombjukkal pedig igen sok csapadékot fognak fel, tartanak vissza; mérsékelik a csapadék rohamos lefolyását a hegyoldalról és ezuton csökkentik a hirtelen lefolyó víztömegek által okozható károk nagyságát.

Az erdők áldásos voltát kell az e vidéken lakó, alacsony szellemi színvonalon álló oláh néppel megértetni oly célból, hogy ezentul ne pusztítsa, ne rongálja „tüzzel-vassal,“ hanem becsülje meg, tisztelje és szeresse azt, mert az erdő nemcsak megélhetéséhez módot, forrást biztosít számára, hanem a hegyvidéken bármelyik pillanatban bekövetkezhető hasonló katasztrófától védelmezi, sőt meg is menti őt! Helyénvalónak tartanám tehát, hogyha mindenütt, de különösen a krassó-szörénymegyei összes népiskolákban már a gyermekek véérébe oltatnék be az erdő iránti szeretet érzése; a felnőtteknek pedig vasárnapokon az iskolákban a tanítók és lelkészek tartanának népies előadásokat az erdők hasznáról általában és a hegyek befásításának hasznát hajtó módjairól és ezeknek üdvös voltáról.

R. K.

IRODALOM.

Könyvismertetés.

„Az erdélyi szászok mezőgazdasága.“ Irta enesei *Dorner Béla* m. kir. gazdasági felügyelő (Győr). Kapható a szerzőnél 8 K árban. 8°, 334 old., 68 kép.

Olyan mű, amely ajánlásra nem szorul. Különösen azoknak a szaktársainknak figyelmét hívjuk fel reá, akiknek nemcsak az az ambíciójuk, hogy mindennapi kenyérkereső munkájukat lelkiismeretesen elvégezzék, hanem akik kiveszik a részüket abból a nagy nemzeti kulturmunkából is, amelyet csupán jobb érzésük parancsoló szavára tesznek.

Hangja, irálya mesterkéletlen, közvetlen; a leiottak csoportosítása igen sikerült s általában könnyeddé, élvezhetővé teszi az a sok, csupán közvetlen érintkezés útján szerezhető népeleti adat, amivel elénk tárja a különben máskor száraznak ígérkező statisztikai adatokat is.

Látva a szász népfajnak kiváló jó tulajdonságait, a „közjó“, az „együvértartozás“ iránti érzékének minden téren való megnyilvánulását, tiszta erkölcsét, hangyaszorgalmát s mindezeknek eredményét: jólétét, a minden tekintetben rendezett viszonyait, önkéntelenül felmerül az a kérdés bensőmben, hogy mért nincs mindez így a mi magyar véreinknél, akik teljesen azonos körülmények között az elszegényedés s helyenként az anyagi és erkölcsi romlás lejtőjére jutottak.

Önámítás volna ezért egyedül népanyagunkat vádolni! Hiszen a magyar mondhatni minden tekintetben kiváló faj. Tagadhatatlan ugyan, hogy a magyarnak veleszületett tulajdonsága a pártoskodás, de mindez nem vezethet még ily szomorú eredményekre.

Nézzük, hogy mi emelte ennyire a szászokat? Elsősorban az iskola, amely az egyházzal karöltve munkálkodott. Ez az iskola azonban nemcsak tanított, hanem mindenekelőtt nevelt; nemcsak a gyermekekkel foglalkoztak, hanem a felnőttek szellemi igényeiről, lelkiviláguk egyensúlyban tartásáról is gondoskodtak; másodsorban pedig a „közjó“ iránti erős érzés, az erkölcsöt ébrentartó egyesületek: a sajtószerű „Bruderschaftok és a Schwesterschaft“-ok. Mindezek az intézmények erős faji érzéstől áthatott vezetőemberek kezében

voltak, akik nemcsak saját falujukkal, hanem az egész szászság érdekeivel is törődtek.

Szegény magyarjainknál ezzel szemben az iskola ügye vagy rosszul áll, vagy egyáltalán sehogy sem áll, mert sok helyt még jóra való iskola sincs. De még ha van is, maga a szülő nem eléggé felvilágosodott annak a belátására, hogy gyermekének iskoláztatása mennyire fontos, másrészt pedig nyomasztó sorsban lévén, gyermekének munkáskezére, annak már ugyyszólván apró gyermekkorában rászorul! Ilyen gondolkozásmód, ilyen viszonyok között módjában áll-e a mi tanítónknak nevelni is tanítás mellett, amikor a szülőt csak a törvény szigora kényszeríti gyermekeinek iskoláztatására. (A szászoknál a fiú 15 éves koráig, a leány 14 éves koráig jár iskolába.)

A közjó iránti érzék helyett pedig az előbb említett pártoskodással vagyunk megáldva, aminek következménye ismét az, hogy kulturegyesületeink oly szármalmasan csekély számban léteznek s ha egy-két önzetlen jó hazafi lelkes agitációja folytán napvilágot is látnak, a részvéltenség járványos betegségében hamar el is pusztulnak; jó magyar vérünk pedig a legtöbb esetben vezetetlenül, lelkében műveletlenül csuszik lefelé az anyagi elszegényedés és az erkölcsi romlás lejtőjén s teljesen ki van szolgáltatva a fenti gyarlóságát lelkiismeretlenül kihasználni tudó, részben bevándorló, jórészt már régebben bevándorolt elemeknek.

Az apróra leírt mezőgazdasági munkálatokról meg sem emlékezem,*) hiszen magától értődik, hogy gazdasági berendezkedésük minden tekintetben modern, hygienikus, utánzásra méltó; részemről e műnek inkább szociális és közgazdasági becsét vagyok hajlandó kiemelni.

Végül nagy érdeme, hogy világosságot gyújt: Megtanít ismerni egy népfajt, melyet ideát igen sokan hazánk ellenségének ismerünk, pángermán törekvésekkel vádoltunk, holott ha jobban betekintünk közéleti viszonyaikba, nem nevezhetjük őket másoknak, mint a rajnavidéki német nyelven beszélő jó magyaroknak, amit mindenekfelett bizonyít a könyv 51-ik lapján ritkított betűkkel írt ama jóleső néhány szó, hogy: *„a mai generáció már tud magyarul!”*

Cz.

*) Az „Erdő“-ről írt fejezetet mutatványképen a f. évi X. füzetünkben már közöltük. Szerk.

Erdei kihágások. (II-ik kiadás.) Összeállította *Felszeghy Béla* dr. vm. aljegyző, tb. főszolgabíró. 8°, 112. old. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. II. czimét (69—164. §) szószerint közli s az egyes törvényszakaszok közé megfelelő helyen kivonatosan helyezi el mindazon elvi jelentőségű rendeleteket, döntvényeket, minisztertanácsi határozatokat, amelyek a törvény végrehajtásánál utmutatóul szolgálnak.

Felvette továbbá e kis füzetbe a büntetéspénzek hovafoordítására vonatkozó 1901. évi XX. t.-cz. 23. §-ának szószerinti szövegét, majd pedig függelék gyanánt az erdei kihágások tárgyalásánál követendő ügyrendtartást (35839/1881. B. M.), az erdei rovatos naplók készítése és vezetése ügyében kiadott 24931/1880. F. M. rendeletet, az eljárási költségek felszámítására vonatkozó rendelkezéseket (125000/1902. B. M. és 27355/1908. F. M.), végül megfelelő nyomtatványmintákat közöl. Általában hasznos kis segédkönyvnek nevezhetjük. Megszerezhető Ungváron, Székely és Illés kiadásában 1 korona 60 fillérért.

Vadászati fegyvertan. Szerzője: Schneider Árpád cs. és kir. hadnagy. Megjelent 122 oldalnyi terjedelemben, 43 ábrával, Lampel Róbert budapesti cég kiadásában. A technika rohamos fejlődésével a mi vadászfegyverünk szerkezete, anyaga is számos változáson ment keresztül, nemkülönben sok új rendszerű lőfegyver látott ujabb napvilágot, amelyet az eddigi „fegyvertan“-ok nem is vehettek fel tárgyalási anyaguk körébe. Ezen a hiányon segít ez a kis kézikönyv, amely könnyen érthető, ugyszólván elbeszélő irályával egymásután ismerteti a jelenkornak e téren napvilágot látott vívmányait, azok készitési módját, vadászatra való alkalmazhatóságát, előnyeit, hátrányait, beszerzési forrásait, nemkülönben a hozzájuk legcélszerűbben használható töltények készitését. Végül megszivlelendő tanácsokkal szolgál a fegyverek gondozását illetőleg, majd pedig a lövés elméletét ismerteti.

Vidéki levél.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Nagyon csekély ügy az, amelynek érdekében soraimmal felkeresem, de a mi viszonyainkra annál jellemzőbb.

Nevezetesen az egyetemi növénykertben a tenyésztett cseres és szabadföldi növények neveit kis fából készült névjelző léczre szoktuk feljegyezni. A növénykert ilyen névjelzőt évente 8—10.000 darabot szükségel. Amidőn a növénykert igazgatását átvettem, a régi idő maradványaként a kert külföldről szerezte be ezeket a névjelzőket. Nagyon természetes, hogy mindjárt kezdetben akként intézkedtem, hogy ezeket magyar forrásból szerezze be, értve ez alatt magyar termelést és nem a külföldi árut közvetítő magyar kereskedelmi forrást. Azonban egy-két rendelés után csakhamar be kellett látnom, hogy a magyar iparnak mindenképen való pártolásáról ebben az esetben le kell mondanom a selejtes áru miatt, amelynek legfeljebb 20—30 százalékát lehetett használni, jöllehet kétszer, sőt háromszor drágábban kellett megfizetni!

Resteltem ezt az eljárásomat, amelylyel a honi ipart kellett mellőznöm, míg e napokban a névjelzőkről szóló külföldi árjegyzéket kaptam, amely a m. kir. faiskolák szállítója czimével büszkélkedik. Ez a körülmény megnyugtató, mert eljárásomat igazolta, hiszen a faiskolák ugyanazon minisztérium igazgatása alá tartoznak, mint a névjelzők forrását alkotó erdők! Miért kell azonban ennek így lenni és miért nem lehet ez másként?

Tájékozássul közlöm, hogy a 10 *cm* hosszú, 1,6—2 *cm* széles, 5—6 *mm* vastag, egyik végén hegyezett névjelző 1000 darabja egy bucsai czégnél 6 korona, egy budapesti czégnél 6 korona, egy bécsi-budapesti czégnél már csak 3 korona, holott a thüringiai három czégnél, nevezetesen a grossbreitenbachinál 1,80 korona, a menselbachinál 1,44 korona, a geschwendainál 1,56 korona, végül pedig a m. kir. faiskoláknak szállító brünni czégnél 2,20 korona. Megjegyzendő, hogy a külföldi cégek szállította névjelző hasított áru és simított felületű, tehát az írásra alkalmas, ellenben a hazai névjelző fűrészelt áru, nem simított felületű és írásra teljesen alkalmatlan, ha pedig az írásra alkalmassá akarja tenni a munkás, akkor a faragás alatt természetesen ferdén kettéhasad.

Nem lehetne nálunk is, ha már olcsóbban nem is, de a külföldinek megfelelő árut készíteni? Hiszen a névjelzőket akár a háziipar vagy kisipar is elkészíthetné, akár a zsindeyeket és így néhány ezer korona juthatna népünk kezébe.

Közlöm pedig mindezeket azért, hogy az Országos Erdészeti Egyesület közbenjárására talán a Háziipar Egyesület vagy a Hegyvidéki Kirendeltség kezébe veszi ezt az ügyet is és kedvező megoldásra juttatja, és a névjelzőknek honi forrásból való beszerzését teszi lehetővé, ha már a budapesti kartársak kénytelenek is a tőzeget, lápföldet stb. osztrák forrásból beszerezni.

Matlárháza, 1910. évi július hó 25-én.

Kiváló tisztelettel
Mágoicsy-Dietz Sándor.

Erdődi Pálffy István gróf. †

1828—1910.

Mult hó végével, július hó 27-én erdődi Pálffy István pozsonyi gróf, titkos tanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület egykori alelnöke jobblétre szenderült. Mint a hajdani Magyar Erdész-Egylet alelnöke, ő vezette azt a nevezetes rendkívüli közgyűlést, amely az Országos Erdészeti Egyesületnek alakuló gyűlésévé lett, 1866 december hó 9-én. Pálffy István gróf ezen az ülésen az új egyesületnek is alelnökévé választatott s mint ilyen még 1868-ig viselte tisztségét, amidőn attól visszavonult.

Őrizze meg a magyar erdészet emlékét kegyelettel, mint egyikét azoknak, akik ott állottak az Országos Erdészeti Egyesület bölcsőjénél!

Béke hamvaira!

Pálffy István gróf 1828 június 3-án született Vöröskővárában, Pozsony megyében. Szülei Pálffy Vincze gróf és Csáky Apollónia grófnő voltak. Középiskolai és jogi tanulmányait Pozsonyban végezte. 1846-ban kezdte meg nyilvános pályáját, mint Pozsony megye tiszti aljegyzője, majd 1848-ban az első magyar belügyminisztériumban fogalmazó lett, de ugyanez év decemberében már megvált állásától. A szabadságharc lezajlása után Vöröskővárába vonult vissza szüleihez. Később atya kívánságára újból állami szolgálatba lépett és az akkor Bécsben székelő legfőbb törvényszék magyar osztályában, majd mint a

magyar királyi helytartóság tanácsosa működött. 1856-ban kelt egybe Desseffy Matilddal, néhai Desseffy Ferencz gróf leányával. 1859-ben végképen kilépett az állami szolgálatból és átvette a szüleitől örökölt vöröskői uradalom kezelését. 1865-ben a bazini kerületben nagy többséggel országgyűlési képviselővé választották. Azóta folyton közügyekkel foglalkozott. 1856-ban a törvényszék a Pálffy Pál Nádor 1653. évből származó végrendeletében alapított családi szeniorátusnak hitbizományi gondnokává nevezte ki, mely állásában 43 évig sikeresen működött a családi intézményeknek anyagi tekintetben való megszilárdulása javára. Mint Pozsony megye törvényhatóságának virilistája, továbbá a közművelődési és gazdasági, valamint több jótékonyági egyesületnek, így a Magyar Vöröskereszt Egyesület pozsonyi választmányának hosszú éveken át buzgó elnöke, kiváló sikerrel működött. 1856 óta cs. és kir. kamarás és a főrendiház pénzügyi bizottságának tagja volt. 1900 december 8-ika óta családi szenior és mint ilyen, pozsonyi gróf. 1902 december hónapja óta valóságos belső titkos tanácsos.

Temetése július hó 30-án Vöröskőn ment végbe.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

76540/IX/A/2. sz. — A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben október hó 15-én megkezdődő két-éves méhészmunkás-tanfolyamra pályázat hirdettetik. Fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16-ik életévüket betöltötték, de 35-ik étvévüket még tul nem haladták.

A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez (Budapest, V., Országház-tér 11.) folyó évi augusztus hó 15-éig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani:

1. keresztlevél (születési bizonyítvány);
2. az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány;
3. hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földmives- vagy kertmunkásiskolát végzettek előnyben részesülnek;
4. azok, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt; azoknak pedig,

kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még szüloik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőknek a tanfolyamra való belépést megengedi;

5. csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvány-nyal együtt;

6. a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő két év tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a gazdaságban szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak, betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben is részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket használatra szintén a gazdaságban kapják.

Azon esetben, ha a felvett tanuló évközben saját akaratából távoznék a gazdaságból, az élvezett ellátás díját a szülő vagy gyám megtéríteni tartozik.

Minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Budapest, 1910 július 21.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

A házigomba és egyéb, épületfákat romboló gombák. Egy része a kutatóknak azt a nézetet vallja, hogy a házigomba (*Merulius lacrymans*) hazátlan kulturnövény, mely rendezett erdészeti viszonyok folytán az erdőkből eltűnt. Egy másik köre a kutatóknak azt állítja (támaszkodva ama valóságra, hogy a házigomba termőtestei az erdőben jelennek meg), hogy e gomba az erdőben

mint élősködő van jelen és fertőzött faanyagokkal az épületekbe kerül. Ezzel szemben újabb időben *Falck* részéről az erdőkben észlelt *Merulius lacrymans* mint különleges, satnyább növésű faj, *Merulius silvester* van megkülönböztetve, mely morfológiai viselkedésén kívül biológiailag is eltér a házigombától; t. i. a micélium legerélyesebben 26 C foknál növekedik, holott a házigombáé (*M. domesticus*) optimális hőfoka 22 C fokon növekedését már beszünteti. *C. Mez* tenyésztési kísérletekkel kimutatja, hogy a *Merulius lacrymans* rendszeres szoktatással odáig vihető, hogy 26 C fokon is tenyészsen. Ennek folytán ő a házigombát a vad törzs szelidült alakjául tekinti. Azt a kérdést illetőleg, vajjon a házigomba valódi élősködő-e, mely élő fát képes legyen megtámadni, *C. Mez* a következő álláspontot képviseli: megállapítottnak tekintendő, hogy a *Merulius lacrymans* korhadéklakó gomba. Arra a nézetre vonatkozólag, hogy ez a gomba az épületekből az erdőkbe hurczolható, példák ismereteseek.

Miként sok más gomba, úgy a házigomba is bőven képez oxal-savat és a gombafonalak (hypha) felületén mészoxalat-ot választ ki. E gombafonalak többnyire a fasejtek gödörkéin hatolnak befelé és különösen a bélsugarakban terjeszkednek ki. A sejthártyák oldása *Czapek* szerint két erjesztő közreműködésével történik, ezek: hadromase és cytase; az előbbi a lignin-nek (hadromal) éteres vegyületét bontja szét, az utóbbi a cellulose-t bontja szét és a házigomba táplálkozására alkalmassá teszi. Ezzel a fatest elveszti eredeti színét és szilárdságát. *Kohnstamm* szerint a gomba még amylase-t is képez, mely a keményítőt elcukrosítja, azonfelül pedig emulsin-t, mely glycosid-bontó hatású és a coniferin-t átalakító tulajdonsága van egy peptikus erjesztőnek, mely a protoplazmát megemésztí.

A házigomba elterülése különösen gyorsan történik, a felület mentében elhuzódó micélium-tömegek által, amelyek hártyák vagy kötegek alakjában fejlődnek ki. Az utóbbiaknak vastagsága cérnaszálnyitól 5 mm vastagságig változhatnak, színük fehér, szürke vagy feketés; friss állapotukban szívósak, ellenben szárazon merevek és gyakran méternyi hosszúságot is elérnek. Eme képződmények által a házigomba képes a táplálkozására alkalmatlan anyagok fölött továbbnövekedni, minekutána ismét faanyagra érve — ha a micélium a levegőtől el van zárva — még termőtesteket is létesít.

Jelentőséges és diagnosztikai értéke van a házigomba említett micélium-kötegeinek. Ezekben t. i. a közönséges előfordulású vékonyfalu, keskeny, a kötegek alaptömegét alkotó gombafonalakon (hypha) kívül tágasüregű és viszonylagosan vékonyfalu csövek vannak, amelyek a magasabb rendű növényekben létező edényekhez (vasa) hasonlók és fehérjeanyagokat szállítanak; továbbá szórványosan olyan hypha-k vannak e kötegekben, melyeknek szerfelett megvastagodott sejthártyájuk van, és a sklerenchymrostokhoz hasonlóan a kötegeknek mechanikai szilárdságát biztosítják. Ezek azért jelentőségesek, mivel eddig még egyetlen más épületlakó gombán nem voltak megfigyelhetők

Amíg a termőtestek létesüléséhez a táplálóanyag kiszáradása adja meg a föltételt, addig a micélium fejlődéséhez a nedvesség szükségletet képez; növekedése azonban nincsen az anyagon előforduló cseppfolyós vízhez kötve, hanem ez a szükségelt vízmennyiség a cellulose bomlása által is keletkezhetik, fölvétetvén szénsavának egy része és kiválasztatván a szénsav maradéka meg viz. Ezt a kémiai alakulást a következőképen lehet kifejezni: $C_6H_{12}O_5 + 13O = 6H_2O + 6CO_2$. Felelet nélkül maradt azonban eddig az a kérdés, vajjon a házigomba e vízmennyiséggel beéri-e a növekedése szempontjából? Az eddig tett összes kísérletek igazolják, hogy a házigombának a farontó gombák között leginkább van meg az a képessége, hogy száraz faanyagból vizet termel. Ismeretes, hogy a cellulose elhasználásával ekként keletkezett víz szellőtelen helyeken cseppekben jelenik meg (larymans).

Ez a nedvesség eloszlik ama faanyagon, amelyen a házigomba tenyészik és azt — kivált a legerősebb lélekző termőtest közelében — közvetlenül megnedvesíti. Ilyen módon képes ez a gomba kívülről való vizszolgáltatás hiányában is élni és elterjedni. Ebből magyarázható, hogy a házigomba egészen légszáraz faanyagot is megtámad és elrombol; ehhez azonban szükséges a levegőnek tetemes nyirkossága, mivel csak ilyen esetben lehetséges a kilélekzett víznek megsűrűsödése. Kísérletek, amelyeket *C. Mez* a *Polyporus vaporarius* gombának micéliumával végzett, mely gomba a házigomba után általánosan a legfélelmetesebb épületgomba szintén szolgáltatott hasonló intenzitásban kilélekzett vizet. Az épületekből azonban a *Polyporus*-gombák az által távolíthatók el,

hogy lehetőleg gondoskodunk a faanyagok szárazságáról; a házi-gomba ellen azonban a szárazságon kívül még addig kell állandó levegőhuzattal védekezni, amíg — ami azonban, sajnos, hosszú ideig eltarthat — a gomba el nem pusztult. *Tétényi.*

Az aschaffenburgi főiskola beszüntetése. Bajorországban a felső erdészeti szakoktatás eddig két helyen megosztva folyt, két évig Aschaffenburgban, az önálló erdészeti főiskolán, két évig pedig a müncheni egyetemen. Hosszas küzdelem után végre sikerült ott is az erdészeti felső szakoktatást teljesen a müncheni egyetemen egyesíteni. A bajor képviselőház f. é. június hó 8-án hozta azt a határozatát, amelylyel az aschaffenburgi főiskolát beszüntette. A javaslat ellen csak az Aschaffenburg-vidéki képviselők szavaztak. Ezt a várost azzal kártalanítják, hogy a Majnacsatorna kiinduló pontja lesz.

A II. nemzetközi vadászati kongresszus programja. *Frigyes* cs. és kir. főherceg védnöksége alatt a folyó év szeptember havának 5—7. napjain ül össze a nemzetközi vadászati kongresszus, amely ezuttal, tekintettel királyunk 80-ik születésnapjára, nagyszabású ünnepségekkel lesz egybekötve. Ő felsége a király a résztvevőket külön kihallgatáson fogadja, Wien városa pedig a városháza nagy disztermében ad tiszteletükre ünnepi lakomát, majd pedig tervbe van véve a lainzi állatkert megtekintése, amihez egyébként csak igen kivételes esetekben juthat hozzá a tudni és látni vágyó vadászember.

A kongresszus három szakosztályra oszlik:

Az *I. szakosztály* munkakörébe tartoznak: a vadászat nemzetgazdasági jelentőségét érintő ügyek, a vadászati statisztika és irodalom. A szakosztály elnöke: *Dimitz* Lajos dr. cs. és kir. osztályfő (Wien), helyettese *Guzman* Jenő cs. és kir. erdőigazgató (Wien).

Ezen szakosztályt érdeklő s megvitatás tárgyát képező ügyek az alábbiak szerint oszlanak meg:

1. A vadászat nemzetgazdasági jelentősége. Előadók: *Dimitz* Lajos dr. elnök; *Rörig* dr. (Gr.-Lichterfelde, Berlin mellett); *Madelin* M. (Páris); *Dannin* M. (Colombes).

2. A vadászati statisztika jelenlegi állása, különös tekintettel a nemzetközi vadászati statisztikára. Javaslatok a statisztika továbbfejlesztése érdekében. Előadók: *Forcher* Hugó dr. (Wien); *Lesse* M. (Páris).

3. Beszámoló a németországi vadmegjelölési kísérletek eddigi eredményéről. Javaslat e mozgalomnak a többi államokra való kiterjesztése iránt. Előadók: *Riegler* Warmund (Wien); *Eckstein* dr. (Eberswalde).

4. A vadászat tárgyát képező állatok prémjével és irháival való kereskedés nemzetgazdasági jelentősége. Előadók: *Hartwich* Miksa (Wien); *Hartwich* Emil (Wien); *Knauer* Rudolf (Klausen-Leopoldsdorf, Mödling mellett).

5. Nemzetközi vadászati tudósítói intézmény létesítése Brüsszelben. Előadók: de *Contreras* Marcel (Brüsszel); *Leschevin* Oktav (Brüsszel).

6. A vadhus mint táplálék a köznép részére. Előadó: *Stern* Marianne (Wien).

A II-ik szakosztály ügykörét illetik a vadásztan és a vadászati üzemberendezések, ideértve a töltény-, fegyvertant és a lőtechnikát

Elnök: *Wurmbrand-Stuppach* Vilmos gróf nagybirtokos (Wien), helyettese: *Micklitz* Theodor cs. és kir. közalapítványi igazgató.

Megvitatás alá kerülnek:

1. Nemzetközi megegyezés létesítése a vadászfegyverek öbnagyságát, a lőporminőségeket, a töltényhüvelyeket és serétszámozásokat illetőleg. Előadók: *Journèe* tábornok (Soissons); *Weiber* Emanuel (Waidhofen a. d. Thaya).

2. Tanulmányok a vad járványos betegségeiről. Ennek leküzdését előmozdító és a járványok továbbterjedését meggátló elleneszeretek. Előadók: *Trouessart* M. (Páris); *Diensthuber* Gyula (Admont); *Fuschlberger* János (Schladming).

3. A mufflon meghonosítása Európában. Előadó: *Dénes* Imre (Betlér); *Reuss* Károly (Dessau); *Tesdorpf* Oskar (Hamburg).

4. Vadászati kísérleti ügy. Előadó: *Szedlacsek* Walter dr. (Mariabrunn).

A III-ik szakosztály a vadászati törvényekkel foglalkozik.

Elnök: *Marchet* Gusztáv dr. volt miniszter (Wien), helyettese: *Haerdtl* Heinrich dr. báró (Wien).

Ebben a szakosztályban a tárgyalás anyagát képezik:

1. Nemzetközi tilalma a kiméletet érdemlő vonuló madarak vadászatának abból a célból, hogy végleges kipusztulásuk meg-

akadályoztassék; nevezetesen a fürj, szalonka, vadkacsa, vadliba óvása. Előadók: *Clary* gróf (Páris); *Ternier* M. (Honfleur).

2. Nemzetközi szabályzat létesítése a táplálkozásra fel nem használható tengeri madarak pusztításának megakadályozása érdekében. Előadó: *Ternier* M. (Honfleur).

3. A vadászati személyzet biztosítási ügye. Előadó: *Marchet* Gusztáv dr., volt miniszter (Wien); *Desnues* Lucien M. (Páris); *Diot* Jules M. (Páris).

4. A vadászati jog alapfogalmai. Előadók: *Haerdtl* Heinrich dr., (Wien); *Dolleisch* Ervin (Wien); *Spitzer* Alfréd dr. (Wien); *Zenker* Ferencz (Wien); *Daubree* M. (Páris); *Bejot* Georges (Páris).

5. Vadászat és a természet védelme. Előadók: *Schveder* Brunó dr. (Mähr.-Weisskirchen); *Reiser* Otmar (Sarajevó).

A kongresszus programja a következő:

Szeptember 4-én este: az érkezők fogadása.

Szeptember 5-én délelőtt: a kongresszus megnyitása, bizottságok választása, a szakosztályok megalakulása, *Freudental* báró tartományfőnök ünnepi előadása, bankett; délután a szakosztályok működésének megkezdése; este: fogadás az udvarnál.

Szeptember 6-án délelőtt és délután: a szakosztályok tanácskozásának folytatása; este: fogadtatás a vározházán.

Szeptember 7-én délelőtt: esetleges folytatása és befejezése a szakosztályok tanácskozásainak. A kongresszus záró ülése; délután: kirándulás a lainzi állatkertbe.

A kongresszus tagjai annak tartama alatt a kiállítást szabadon látogatják.

Jelentkezni lehet augusztus 30-ig a kongresszus intéző bizottságánál (Wien I. Wiesingerstrasse 8.). Részvételi jegy ára 20 korona; ugyancsak a jelentkezés alkalmával bejelentendő az is, hogy részt venni szándékozó mely szakosztály üléssein óhajt megjelenni.

A Baranya-, Somogy-, Tolnavármegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület ezidei közgyűlését folyó hó 27-én Bátaszéken tartja meg. A közgyűlési tárgysorozat pontjai közül kiemelhetjük, hogy a terezianumi alapítványi uradalom bátaszéki erdőgazdaságát Partos Vilmos közalap. kir. erdőmester fogja ismertetni. A közgyűlést követő napon a holt Duna mentén lévő ártéri erdősítéseket

szemlélik meg. Jelentkezni lehet Partos Vilmos kir. közalap. erdőmesternél (Bátaszék) augusztus hó 24-ig.

Biehn János (Budapest) aszfalt- és kátránytermékeiről szóló árjegyzékére, amely jelen füzetünkhöz van csatolva, felhívjuk a t. olvasóink figyelmét.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Wisnyovszky* Ferencz m. kir. erdőmérnökgyakornokot Miskolcra az ottani járási erdőgondnoksághoz.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Günther* Frigyes m. kir. segéderdőmérnököt a lipótújvári m. kir. főerdőhivaltól a gödöllői m. kir. erdőhivatalhoz helyezte át.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Gabnay* Ferencz m. kir. főerdőmérnököt a budapesti m. kir. kincstári faraktártól a gödöllői m. kir. erdőhivatal központi szolgálatához helyezte át s a pénztárosi teendők végzésével, *Winkler* Miklós m. kir. főerdőmérnököt pedig ugyancsak a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál az építésvezetői teendők ellátásával bízta meg.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Baumann* Béla m. kir. segéderdőmérnököt a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületéből a tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületébe helyezte át s a herneki m. kir. erdőgondnokság vezetésével bízta meg.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Preisznér* Nándor m. kir. főerdőmérnököt a tótsóvári m. kir. erdőhivaltól a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz (pénztári ellenőrnek) helyezte át, a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál pedig a pénztárellenőri teendők ellátásával ideiglenesen *Móré* László m. kir. segéderdőmérnököt bízta meg.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Adriányi* Pál m. kir. erdőmérnökjelöltet a lugosi m. kir. erdőigazgatóságtól és *Früstök* István m. kir. erdőmérnökjelöltet a bustyaházai m. kir. erdőhivaltól — saját kérelmükre — kölcsönösen áthelyezte.

A m. kir. földmivclésügyi miniszter *Keiner* Rezső m. kir. erdómérnök-jelöltet a zsarnóczaí m. kir. erdőhivaltaltól és *Bauer* Miklós m. kir. erdómérnök-jelöltet a gödöllői m. kir. erdőhivaltaltól kölcsönösen áthelyezte.

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter *Löfi* Jenő m. kir. erdómérnököt Lugosról Budapestre a vezetése alatt álló minisztériumba, *Hamernyik* Béla m. kir. erdómérnököt Apatinból Lugosra, *Nagy* László m. kir. segéderdómérnököt pedig Nagybányáról Apatinba helyezte át s *Hamernyik* Bélát a lugosi, *Nagy* Lászlót pedig az apatini m. kir. erdőrendezésével vezetésével bizta meg.

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter *Eördögh* Bertalan segéderdómérnököt Budapestre (az erdészeti számvevőséghez), *Herrmann* János m. kir. segéderdómérnököt pedig Alsókubinba (erdőgondnoknak) helyezte át.

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter áthelyezte *Elek* István m. kir. erdómérnököt Egerből Orsovára a m. kir. erdőhivatalhoz (központi szolgálattételre) *Kotzmann* Géza m. kir. erdómérnököt Rozsnyóról Egerbe (erdőgondnoknak), *Lakner* Lajos m. kir. segédmérnököt Szinnáról Rozsnyóra (erdőgondnoknak) és *Léber* György m. kir. segédmérnököt Déváról Szinnára (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter áthelyezte *Wény* János m. kir. segéderdómérnököt Fehértemplomról Máramarosszigetre és beosztotta az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter áthelyezte *Hibbján* János m. kir. főerdómérnököt Turócszentmártonba (erdőgondnoknak), *Vaszilovits* Miklós m. kir. erdómérnököt Ungvárra (erdőgondnoknak), *Bartha* Sándor m. kir. erdómérnököt Sepsiszentgyörgyre (erdőgondnoknak), *Koschatzky* Rezső m. kir. segéderdómérnököt Munkácsra (erdőgondnoknak) és *Dezső* János m. kir. erdómérnökjelöltet Bánffyhunyadra (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter áthelyezte *Dudutz* Károly m. kir. főerdómérnököt Tekéről Zalatnára (erdőgondnoknak), *Szalántzy* László m. kir. erdómérnököt Gyulafehérvárról Segesvárra (erdőgondnoknak), *Nagy* Samu m. kir. erdómérnököt Zalatnáról Gyulafehérvárra (erdőgondnoknak) és *Zavicsa* József m. kir. segéderdómérnököt Kolozsvárról Tekére (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földmivclésügyi miniszter áthelyezte *Márton* Sándor m. kir. erdőtanácsost Nagykárolyból Ujvidékre (hivatalfőnöknek), *Gábor* Sándor m. kir. főerdómérnököt Nagybányáról Nagykárolyba (hivatalfőnöknek), *Nemetz* János m. kir. segéderdómérnököt Szepesófaluból Nagybányára (erdőgondnoknak) és *Bertsik* Andort Nagyszebenből Szepesófaluba (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter áthelyezte *Körmendy* Károly m. kir. erdömérnököt Esztergomba (erdögondnoknak), *Kovács* Pál m. kir. fõerdömérnököt Szatmárnémetibe (erdögondnoknak) és *Petricsek* István m. kir. segéderdömérnököt Nagyszöllösre (erdögondnoknak).

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter *Becker* Adolf m. kir. segéderdömérnököt Bereczkre helyezte át (erdögondnoknak), a csikszeredai járási erdögondnokság vezetésével pedig *Háger* Gyula m. kir. segéderdömérnököt bizta meg.

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter áthelyezte *Ihrig* Vilmos m. kir. segéderdömérnököt Alsólendvára (erdögondnoknak) és *Gaál* Imre m. kir. segéderdömérnököt Beregszászra (erdögondnoknak).

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter áthelyezte *Zalay* László m. kir. erdömérnököt Budatinba (erdögondnoknak) és *Polgárdi* Béla m. kir. erdömérnököt Lõcsére (erdögondnoknak).

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter *Mocsáry* Béla m. kir. segéderdömérnököt Ungvárról Fenyvesvölgybe helyezte át és az ottani erdögondnokság vezetésével bizta meg.

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter *Spengel* Sándor m. kir. segéderdömérnököt a bustyaházai m. kir. erdõhivatal kerületébõl a lipotújvári m. kir. fõerdõhivatal kerületébe, *Szepesi* Artur m. kir. segéderdömérnököt pedig a máramaroszi m. kir. erdõigazgatóság kerületébõl a bustyaházai m. kir. erdõhivatal kerületébe helyezte át s elõbbit az építésvezetõi teendõk ellátásával, utóbbit pedig a felsõszinevéri m. kir. erdögondnokság vezetésével bizta meg.

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter a kolozsvári m. kir. erdõigazgatóság kerületében *Szabó* Ignác m. kir. erdömérnököt Görgényszentimrérõl Dobrestre, *Sándor* Jenõ m. kir. erdömérnököt a bustyaházai m. kir. erdõhivataltól a kolozsvári m. kir. erdõigazgatóság kerületébe, Görgényszentimrére, *Sebõk* Ernõ m. kir. erdömérnököt pedig Topánfalváról Bustyaházára helyezte át s *Szabó* Ignácot a dobrestsi, *Sándor* Jenõt a laposnyai m. kir. erdögondnokság vezetésével, *Sebõk* Ernõt pedig a bustyaházai m. kir. erdõrendezõség vezetésével bizta meg.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

I.

JEGYZŐKÖNYV

a m. kir. földmivelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi június hó 25-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor, miniszteri tanácsos, elnök, Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó; Tomcsányi Cyula; Laitner Elek, miniszteri tanácsosok; Csik Imre; Téglás Károly; Nagy Vincze; Arató Gyula, m. kir. főerdőtanácsosok; Nagy Elek, m. kir. főerdőszámtanácsos; Kovács Gábor, m. kir. erdőtanácsos, bizottsági tagok; Térfi Béla, m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője és Huttya Pál, m. kir. erdőszámellenőr az alap számvevője.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván megemlíti, hogy Havas József és Kócsy János bizottsági tagokat hivatalos elfoglaltságuk gátolta a megjelenésben.

1. Jegyző felolvassa az alapnak az elmúlt évnegyed végén mutatkozott álladékaról szóló kimutatást (l. 659. lapon).

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi.

2. Elnök bejelenti, hogy Simenszky Kálmán m. kir. főerdőtanácsos nyugdíjaztatása alkalmából bizottsági tagságáról lemondott.

A bizottság a bejelentést sajnálattal tudomásul veszi s felkéri az elnököt, hogy helyének betöltése iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

3. Jegyző bejelenti, hogy az alapnak 1909. évi zárószámadását az előző ülésén kiküldött bizottság megvizsgálta s ennek eredményéről a következő jelentést terjesztette elő:

„Tekintetes intéző bizottság! Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi márczius hó 31-ik napján tartott rendes évnegyedes ülésén hozott határozatával alulirottak az alap 1909. évi zárószámadásának megvizsgálásával bizatván meg, tisztelettel jelentjük, hogy megbízásunknak megfelelően, a zárószámadást az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk. Ez alapon javasoljuk, hogy 1. az idemellékelt zárószámadást helybenhagyni; 2. az 1910/911-iki tanévben segélyezésre fordítható összeget a zárószámadásban kimutatott ötvenötezerhétyszáz (55700) koronában megállapítani és 3. az alap számvevője részére a szokásos felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1910. évi június 15-én.

Csik Imre s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

Lászlóffy Gábor s. k.
miniszteri tanácsos.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi, az 1910/911-iki tanévben kiosztható segélyösszeget 55.700 koronában állapítja meg s a zárószámadást a maga

Az alap álladéka 1910. év I. negyedének végén.

Folyószám	M e g n e v e z é s	A m. kir. posta-takarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál		Jegyzet	
		kézpénzben		értékpapír			
		K	f	K	f	K	f
1	Álladék a mult évnegyed végén	6375	36	14912	28	250000	—
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben:</i>						
2	Járulékok és adományok ...	17470	46	—	—	—	—
3	Gyümölcsöző tőkék kamatai ...	65	04	206	27	—	—
4	Különféle bevételek ...	140	—	—	—	—	—
5	Átutalások {a postatak. pénzt.-hoz a leszámít. bankhoz	—	—	3500	—	—	—
	Összesen ...	24050	86	18618	55	250000	—
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>						
1	Kiadás az alaptőkéből ...	—	—	—	—	—	—
2	Kifizetett segélydíjak ...	14800	—	—	—	—	—
3	Kezelési kiadások ...	1025	70	—	—	—	—
4	Különféle kiadások ...	10	64	22	55	—	—
5	Átutalások {a postatak. pénzt.-hoz a leszámít. bankhoz	3500	—	—	—	—	—
	Összesen ...	19336	34	22	55	—	—
	Levonva a bevételből a kiadást marad tiszta vagyon ...	4714	52	18596	—	250000	—
	Ebből az összegből esik:						
	1. az alaptőkére ...	—	—	184407	64	—	—
	2. folyó kezelésre ...	—	—	88902	88	—	—
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik:						
	a) az 1909/910. évre enged. segélyekre ...	—	—	16380	—	—	—
	b) az 1910/911. évre kioszt. ható segélyekre ...	—	—	55700	—	—	—
	c) az 1910. évi tiszta jövedelemre ...	—	—	16822	88	—	—

Budapest, 1910. évi május hó 31-én.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

részéről elfogadva, további felülvizsgálás a felmentvény megadása végett az alapszabályzat 8. §. 2. pontja alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz felterjeszteni rendeli.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

II.

JEGYZŐKÖNYV

az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi július hó 16-án tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor, miniszteri tanácsos, elnök, Nagy Károly, m. kir. főerdőtanácsos, előadó, Tomcsányi Gyula, Havas József, miniszteri tanácsosok, Csik Imre, Téglás Károly, Kócsy János, Péch Kálmán, Rochlitz Dezső, Mariányi János, m. kir. főerdőtanácsosok, Nagy Elek, főerdőszámtanácsos, Kovács Gábor, m. kir. erdőtanácsos, bizottsági tagok, Térfi Béla, m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője, Huttya, Pál, m. kir. erdőszámellenőr, az alap számvivője.

Elnök üdvözlí a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja és egyttal bejelenti, hogy Laitner Elek, miniszteri tanácsos, bizottsági tag, távolmaradását hivatalos elfoglaltságával kimentette.

1. Jegyző felolvassa az alpnak az elmúlt évnegyed végéről szóló pénztári álladéki kimutatást (l. 661. lapon).

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

2. Előadó bemutatja a közzétett pályázati felhívás folytán beérkezett segélykérvényeket.

Beérkezett összesen 234 kérvény, melyekben 325 gyermek részére kérnek segélyt.

A segélyben részesülésre nézve a szabályzatban foglalt rendelkezések alkalmazása folytán a pályázatból kiesik 39 gyermek és pedig:

a) 12 gyermek meg nem felelő tanintézet miatt;

b) 11 gyermek meg nem felelő bizonyítvány miatt;

c) 14 gyermek pedig azért, mert egy tisztviselőnek 2, illetve 3 gyermeke a szabályzat szerint csak akkor segélyezhető, ha az illetőnek legalább 4, illetőleg 5 ellátatlan gyermeke van; végre

d) 2 gyermek azért, mert a kérvény határidőn túl érkezett be.

Eszerint tehát a folyó évben segélyezésre fordítható 55.700 korona szétosztásánál csak 286 gyermek volt tekintetbe vehető, kik közül azonban a segélyösszeg elégtelensége miatt az előadó csak 238 gyermek segélyezését hozhatja javaslatba.

Az alap álladéka 1910. év II. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta- takarékpénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		készpénz		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a múlt évnegyed végén	4714	52	18596	—	250000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben:</i>							
2.	Járadékok, adományok	13982	70	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	5046	—	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások a postatakat, pénzt. hoz	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	—	—	193	33	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	12000	—	
	Összesen	18697	22	23836	—	262000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	15740	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	—	26	81	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	31	28	90	—	—	
5	Átutalások a postatakat, pénztártól	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	11142	—	—	—	
7	Átfutó kiadások	—	—	193	33	—	—	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	15798	09	11336	23	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon	2899	13	12499	77	262000	—	
	<i>Ebből az összegből esik:</i>							
	1. az alaptőkére	184687	64	—	—	—	—	
	2. folyó kezelésre	92711	26	—	—	—	—	
	<i>A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik:</i>							
	a) az 1909/1910. évi segélyekre	360	—	—	—	—	—	
	b) az 1910/1911. évben ki- osztható segélyekre	55700	—	—	—	—	—	
	c) az 1910. évi tiszta jöve- delemre	36651	26	—	—	—	—	

Budapest, 1910. évi június hó 30.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök, hivatalos ügyben távozni kénytelenítettvén, az elnöklést Tomcsányi miniszteri tanácsos veszi át.

A bizottság a külön füzetbe foglalt előadói javaslatot tételről-tételre átvizsgálván, azt az abban eszközölt módosításokkal egyhangulag magáévé teszi és elhatározza, hogy azt mint saját javaslatát jóváhagyás és a segélyeknek a jövő tanévre való adományozása végett jelen jegyzőkönyvvel együtt a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur elé terjeszti.

Ezzel kapcsolatban egyuttal arra való tekintettel, hogy özvegy Lengyel Ödönné, kinek gyermeke a zenetanitónői pályára készülvén, zeneiskolába jár s ennél fogva az alapszabályzat rendelkezései szerint a gyermeknevelési alapból nem segélyezhető, mint teljesen vagyontalan özvegy évi 760 korona nyugdíjából két gyermekét neveltetni képtelen, egyhangulag felkérni határozza a földmivelésügyi miniszter urat, hogy a kérvényezőt más forrásból, hacsak lehetséges, megfelelő pénzsegélyben részesíteni kegyeskedjék.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

Tomcsányi Gyula s. k.
miniszteri tanácsos, h. elnök.

Az 1910/11. tanévre segélyt nyertek:

Ganovszky Géza 400 koronát.

Faller Dezső, Szilárd Tivadar, Giller Zoltán és Piroska, Terbic Marian és Zdravka, Pataki Oszkár, Poldner Irén, Darkó Gábor és Jolán, Páll Ferencz és Tamás, Lumnitzer Ilona, Mészáros Gizella, Veress László és Mariska, Hajdu Mártha, Früstök Márton, Révay Erzsi, Lehoczky Árpád, Lohr Margit, Neviczky Tibor és Gabriella, Szepesházy János és Jolán, Német Anna, Bátyka Elemér, Hrabovszky Zoltán és Jolán, Udvardy Tibor, Hajós Gyula, Loványi János és Katalin, Wittich István, Farkas Sándor, Szóts Margit, Zsuffa László és Jolán, Bartha Imre, Pruzsinszky István, Pollág Lenke és Greguss Klára egyenként 300—300 koronát.

Kerekes Aladár, Szilárd Sári, Györke Ernő, Móré Sándor, Malbohán Ede, Lonkay Elvira, Kadácsy Géza és Aranka, Pásztor Sándor és István, Ziegler Helén és Karolin, Érsek Elemér és Tibor, Debreczeni Dezső, Rochlitz Klára, Szakmárny Judit, Sucheich Olga és Viktoria, Füley Gizella, Geyer Margit, Ittu Kornél, Szabó Sarolta, Hajdu Sándor, Kovalitzky Sándor, Sziogyártó Erzsi, Orencsák Valéria, Szomolányi Zoltán, Gaál Lujza, Kralovanszky József, Brannich Adél, Vallent Erzsi, Zankó Magda, Ladányi Jenő, Dán Péter, Kálmán János és Ilona, Kaufmann Béla, Kovács Rózsi, Donath Irén, Spielhaupter Evika, Kotzmann László, Vassányi István, Urszinyi Dezső, Urbánszky Margit, Huttya Ilona, Vozarik Antonia, Boór Zoltán, Banka Alice, Bogsch Margit, Jamnitzky István és Anna, Traxer Ervin, Mezey Dénes, Mike Gyula, Preiszner Ella, Rabel Erna, Bíró Zoltán, Kossányi Béla, Klimkó Valéria, Zaszkin Lenke, Székely Gusztáv és Tivadar, Kostenszky Aladár és Géza, Takács Miklós és Ilona, Láczy Antal,

Szántó® Ilona, Szabó Zsófi, Bosnyák Gizella, Ivanich Olga, Körmendy Tibor, Schusztér Irén, Ondrus Ella, Seh Lajos, Gerő Böske, Pausinger Emma, Seyfried Elza, Reschner Hajnalka, Várjon Géza, Gulyás Jenő, Bohunitzky Endre, Deák István, Koós Margit, Erdődy László, Zachar Sarolta, Masztics Miklós, Török Béla, Pálka Géza, Riesz Mária, Hibbján Gusztáv, Percz Károly, Payer Sándor, Weszely Adrienne, Konok Péter, Günther Béla, Kováts Irén, Kmetonyi György, Dragan Mariska, Szuppek Évike, Aschner Ilona, Ivancsó Bertalan, Wolf Margit, Denezky Antal, Ercsényi István, Gyarmathy István, Bihari Sándor, Boda István, Gyenge Margit, Wilhelmb Sári, Fekete Ernő, Gruber Gabriella, Bardáts János, Koralevszky Géza, Hantos Erzs, Bíró László, Kriszta Ilona, Fenyves Béla, Tompa Valeria, Cserny Edit, Divald Elemér, Pöschl Ferencz, Gabnay Ilona, Uitz Imre, Czimra Lenke, Molnár Lenke, Huberth Rózsi, Horváth Zdenka, Petényi Oszkár, Csegezy Kálmán, Pászthy Ferencz, Sugár Ida, Greger Erzs, Draskovics Ilona, Zerulka Anna, Bartha Béla, Nagy György és Endre, Matavovszky János, Kacsanovszky Emilia, Czeisberger Ernő, Anderkó László, Somogy Erzs, Ormai Zoltán, Apáti Pál, Benedek Ilona, Bodor Miklós, Karvas Etelka, Rejtő Oszkár, Földes Károly, Dianovszky Mária, Kaán Margit, Ratkovszky Károly, Jankó Magda, Szigeti György, Bíró János, Pető Gizella egyenkint 200—200 koronát.

Vukovics Ferencz, Sikó Ilona, Hohoss Elemér, Szakmáry László, Vajda András, Schwart Frigyes, Schusztér Erzs, Regenhardt Erzs, Kundrat Béla, Furrherr Gyula, Kayser Albert, Napholz Zoltán, Debreczy Rózsi, Bárdos Andor, Gründl István, Hajdu Endre, Bartha Ilona, Szmik Viktor, Payer László, Gábor Anna, Kováts Pál, Borbáth Pál, Biloveczky Erzs, Kiss Péter, Jákó Jenő, Kovács Pál, Székeiy Gyula, Kincses Gyula, Bodnár Pál, Muraközy János, Páll Endre, Rónay Mária, Rochlitz Aranka, Héjjas Kálmán, Pohcsek Ferencz, Zachár Károly maga és egy testvére részére 300—300 koronát.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1910. évi július hóban.

A rövidítések magyarázata :

Alapítványi kamat	--- ak.	Fából készült cukor és alkohol	--- = Fcza.
Alapítványi tőketörlesztés	--- att.	Házánk házi faipara (Gaul Károly)	--- = H. F.
Altiszti segélyalap	--- = Asa.	Ertekezések az erdőrendezés köréből	--- = Ee.
Átfutó bevétel	--- = áb.	Hírdetési díj az E. L.	--- = hd.
Bedő Albert alapítvány	--- = B.Aa.	Hírdetési díj az „Erdő“-ben	--- = Ehd.
Bükkközifa romlása stb.	--- = Btr.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	--- = ik.
Egyéb bevétel	--- = Egy.	Kedvezményes lapdíj	--- = kld.
Erdei facsemeték nevelése	--- = Ees.	Készpénzalapítvány	--- = k. a.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- téstán) I. kötet	--- = Eép. I. I.	Külföldi fanemek tenyésztése	--- = Kft.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	--- = Eép. I. 2.	Lakbér	--- = lb.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut-, vasut- és hidépítéstan)	--- = Eép. II.	Lapdíj (Erd. Lapok)	--- = ld.
Erdészeti Géptan	--- = Egt.	Legelő erdők (Földes J.)	--- = FL.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	--- = EL.	Legelő-erdők berendezése	--- = M. L.
Erdészeti Növénytan II. rész	--- = Nvt. II.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	--- = EOT.
Erdészeti Nyereségszámítástan	--- = Enyt.	Népszerű növénytan	--- = N. Nvt.
Erdészeti rendeletek tára	--- = Ert.	O Felsége fénynyomatu arcképe	--- = OFa.
Erdészeti zsebnaptár	--- = Npt.	Perköltség	--- = Prk.
„Erdő” című lap	--- = Eld.	Postaköltség	--- = pk.
Erdőbecsléstan II. kiadás	--- = Ebt.	Rendkívüli bevétel	--- = rb.
Erdőértékszámítástan II. kiadás	--- = Eét.	Szállaló Erdők Berendezése	--- = Szeb.
Erdőőr	--- = Eő.	Számtan erdőőri szakiskolák részére	--- = Sz.
Erdőrendezéstan	--- = Rz.	Tagsági díj	--- = td.
Erdőrendezéstan (Fekete)	--- = Rzf.	Tangens-táblázatok	--- = Tt.
Erdő berendezések	--- = Eb.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	--- = TLa.
Erzsébet királyné alapítvány	--- = E. a.	Titkári nyugdíjalap	--- = t. ny. a.
Értékpapírok kamatai	--- = Ek.	Tölgy és Tenyésztése	--- = Töt.
		Vadászati ismeretek kézikönyve	--- = Vtk.
		Wagner Károly alapítvány	--- = Wka.

Gr. Andrásy Gy. urad. td. 16.—. Antony Gyula td. 8.—. Arnaut Miklós td. 16.—. Ay Antal td. 16.—. Bund Károly tnya. 26.—, üb. 2.50. Barcs Kálmán ak. 8.—. Biloveszky Béla td. 16.—. Blattny Ernő td. 16.—. Bogsch Árpád td. 6.—. Bartha Ábel td. 16.—. Beck Jenő td. 8.—. Beregszászi adóhiv. hd. 13'08. Bodnár Richárd att. 20.—. Busik István Sz. 1.50, npt. 2.—, pk. —.45. Balogh Béla npt. 3.—. Bartha Béla td. 16.—. Belházy Gyula id. npt. 2.—, pk. —.45. Böhm Antal Sz. 2.40, pk. —.20. Bayer Ágost td. 48.—. Ballestrem urad. hd. 20.55. Besztercezi erdőig. hd. 152.65, 43.15. Besztercezi erdőig. hd. 34.15. Cseleji József td. 5.—. Czokesdi v. urb. hd. 18'95. Deák János td. 16.—. Darvas Béla td. 16.—. Dés város ka. 100.—. Duschek János td. 16.—. Dolgos Mihály Eő. 6.—, pk. —.55. Dipold Imre ak. 16.—. Dolgos Mihály npt. 3.—, pk. —.55. Engel Jerta tb. 420.—, üb. 1.—. Ernyey Károly td. 16.—. Erdőre 2156.65. Földhitelintézet ék. 1756.—, ik. 12'31. Fritz Rezső td. 16.—. Fülöp Béla td. 16.—. Fekete János td. 16.—. Fromm János td. 12.—. Faragó Béla hd. 3.08. Fenyves Lajos ak. 15.—, att. 35.—. Fuherr János td. 16.—. Földmiv. min. Ert. 4.—, pk. —.45. Fülöp József Eő. 6.—, pk. —.55. Gayer H. Viktor td. 16.—. Quarry Kálmán td. 8.—. Guzikovszky Boldizsár td. 8.—. Gortva György Eő. 6.—, pk. —.55. G.-sztimrei urb. hd. 38.75. Gáspár Dániel Sz. 1.50. Eő. 6.—, pk. —.72, áb. 7.—. Habel Lambert td. 16.—. Hohoss János td. 8. Hauszmann Béla td. 16.—. Hesz Ágoston td. 16.—. Héczey Lajos ak. 16.—. Hacher Gyula td. 16.—. Huszár Kornél td. 8.—. Hibbján János ak. 11.—. Halka Dániel Sz. 1.50. npt. 2.—, pk. —.12.

Igali Károly Hf. 2.—. Iltyű István npt. 3.—, pk. —.45. Ifftsits József td. 8.—. Ipach Ede eb. 225.—, üb. 1.50. Jeszenszky Ferencz td. 6.—. Jausz Sándor td. 16.—. Juhász István Eő. 6.—, pk. —.55. Kundrát Emil td. 8.—. Kotzmann Géza ak. 8.—. Krajnyák János td. 24.—. Komán Artur td. 16.—. Kakas Ödön td. 6.—. Kovács Antal td. 16.—. Kovácsy Gyula td. 8.—. Krauze Manó td. 16.—. Kiss V. István td. 24.—. Karánsebesi vagonközség hd. 33.85. Kassa város hd. 65.15. Libohorszky József tnya. 4.—. László Miksa eb. 62.—. Lakner Lajos td. 16.—. Lenhard Antal td. 16.—. Lichtschein B. fle. 2.40, pk. —.12. Lollok József td. 16.—. Lintia Valér td. 16.—. Lux János td. 8.—. Letz Lajos td. 16.—. Loványi Heribert td. 10.—. Leszámítolóbank ik. 753.30. Lihoborszky József ik. 4.20. Lampel Róbert Eő. 6.—. Léway Elemér npt. 2.—. Laukó Sándor att. 40.—. Liptóújvári főerdőhiv. hd. 23.55. Matusovits Károly td. 16.—. Mamira József td. 8.—. Mikes János ak. 11.—. Mikolás Vincze hd. 14.35. Müller József td. 16.—. Martinkovics János td. 16.—. Maróthy Emil td. 16.—. Nagel Ottó ifj. Eő. 12.—. E. Nagy József td. 16.—. Németh János lb. 20.—. Orosz Zoltán td. 8.—. Páskuj Dániel Eő. 6.—, pk. —.55, áb. 2.—. Persián Iván lb. 54.—. Pfundtner Károly td. 16.—. Plachy Teofil td. 10.—. Polacsek Károly td. 16.—. Puskás Ferencz td. 16.—. Pomarius Alfréd td. 16.—. Papp András td. 4.—. Petrás Jakab Ata. 3.50. Politzer Zsigmond npt. 3.—. Pátia Eő. 12.—. Sz. 3.—. Puchreiner Henrik td. 16.—, npt. 2.—, pk. —.45. Papp László td. 4.—. Repedi v. urb. hd. 24.96. Rózsahegyí főszolgabíró hd. 13.45. Rettich Károly td. 23.—. Ruzicska Ágost td. 16.—. Rolland Gusztáv td. 16.—. Rajtsán János td. 16.—. Rottler József td. 16.—. Rozsnyói főszolgabíró hd. 46.75. Rigan Sámuel td. 16.—. Rózsahegy város hd. 14.—. Rondonelli Jenő td. 20.—. Sailer György td. 20.—. Szeghő Zoltán npt. 3.—, pk. —.12. Schuszter András td. 16.—. Selmeczi kaszinóegylet td. 8.—. Sperling Viktor td. 16.—. Steller Ede td. 4.—. Szecskay Dezső td. 16.—. Szelezcky János td. 16.—. Schmotzer János td. 8.—. Sztripszky Ágost td. 20.—. Somogy Lajos td. 8.—. Stark Dezső td. 8.—. Szép Géza hd. 2.20. Szatmárnémeti város áb. 6.—. Sziklay Lajos ak. 16.—. Schmiedt Ferencz (R.) td. 16.—. Schneider Ede Eő. 6.—, pk. —.55. Szászsebesi erdőhiv. hd. 34.15. Szidner Bernát npt. 2.—, pk. —.45. Z. Szabó Kálmán td. 8.—. Szép Géza hd. 2.20. Singer és Wolfner Eő. 6.—. Tavassy Lajos td. 8.—, npt. 2.—, pk. —.45. Török János td. 8.—. Téglás Gábor npt. 3.—. Toldi N. Eő. 6.—. Tribus Gusztáv td. 16.—. Ujfalussy Mihály td. 16.—. Ujegyház község hd. 29.35. Vozárik Ferencz td. 4.—. Vagács Sándor td. 6.—. Vassányi M. J. td. 16.—. Vlaszaty Ödön td. 16.—. Vladár Pál Eép. I. 1. 16.—, Eép. I. 2. 16.—, pk. —.12. Vadas Gyula att. 10.—. Vadászerdei szakiskola Eő. 119.48. Weber Elek td. 16.—, npt. 2.—, pk. —.45. Weszely Alajos td. 16.—. Wolfram Sándor td. 16.—. Wiegandt Henrik td. 5.—. Zsarnóczai erdőhiv. Ért. 2.—, npt. 3.—, pk. —.35. Zalay László npt. 2.—, pk. —.45. Zier Árpád ld. 8.—. Zachar Jakab td. 16.—. Zilahi Artur E. L. 20.—. Zadraril János td. 16.—. Gr. Zichy R. urad. hd. 27.75. Zsálik Mihály npt. 3.—, pk. —.45.

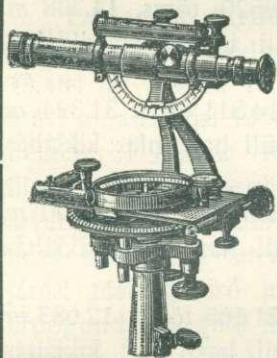
Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi XVI. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjzabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonkint 25 koronával magasabb árért mellékeltenek.

Aranyérem, párisi
világkiállítás 1900.

Egyetemes busszola-műszereket és erdei-busszólákat

optikai távolságmérővel $C = 100$,

mérőasztalokat és távesőves vonalzókat, valamint mindennemű mérőeszközt készít a legjobb kivitel és legpontosabb rektifikáció biztosítása mellett

NEUHÖFER ÉS FIA

cs. és kir. udvari műszerészek

WIEN raktár: I., Kohlmarkt 8.
gyár: V., Hartmannngasse 5.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Minden közhasználatu műszer állandóan készletben van. Javítások és átalakítások — akkor is, ha a műszerek nem a mi gyárunkból származnak — legjobban és leggyorsabban eszközöltetnek. — Szállítás kívánatra magyar czégek útján is lehetséges. (I. XII. 8)

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót

legjutányosabb gyári áron szállít

ETZLER ÉS DOSTAL BRÜNN

Schwedengasse 5/z.

(3.VI.6.)

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállító.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

☛ Dus mintagyűjtemény megtekintésre bérmentve.

LANGFELDER V.
 GÉPGYÁR ÉS VASONTÖDE
BUDAPEST
 TELEFON 5-23 707 24-69

KERETFÜRÉSZEK
FAMEGMUNKÁLÓGÉPEK
TELJES FÜRÉSZTELEP
BERENDEZÉSEK.

(2. IX. 5.)

Tölgyfaeladás. 289/1908. sz. —

A huszti koronavárosi közbirtokosság 1910. évi szeptember hó 12-én d. e. 9 órakor a huszti városháza tanács-termében tartandó, zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja — részletenként vagy egészben — a Dubrova nevű, síkfekvésű, a huszti vasuti állomástól 2—7 km-re eső erdejében mintegy 1127 kat. hold hét részletre osztott, legelővé átalakítandó területen tövön kibélyezett, és a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatal által tör-

zsenkénti felvétellel felbecsült, alább részletezett 81.131 darab tölgyfát.

I. erdőrészlet, mintegy 160 kat. hold 8520 törzs, 14.308 m^3 fatömeggel, amelyből 9976 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 324.030 korona.

II. erdőrészlet, mintegy 245 kat. hold 14.811 törzs, 31.324 m^3 fatömeggel, amelyből 21.656 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 723.606 korona.

III. erdőrészlet, mintegy 280 kat. hold 5073 törzs, 6890 m^3 fatömeggel, amelyből 4592 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 171.605 korona.

IV. erdőrészlet, mintegy 225 kat. hold 21.165 törzs, 12.683 m^3 fatömeggel, amelyből 8839 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 268.215 korona.

V. erdőrészlet, mintegy 100 kat. hold 13.175 törzs, 7698 m^3 fatömeggel, amelyből 5737 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 150.397 korona.

VI. erdőrészlet, mintegy 35 kat. hold 6419 törzs, 4285 m^3 fatömeggel, amelyből 3259 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 81.755 korona.

VII. erdőrészlet, mintegy 82 kat. hold 11.968 törzs, 6839 m^3 fatömeggel, amelyből 5195 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 131.406 korona.

Egészben összesen 1127 kat. hold 81.131 törzs, 84.027 m^3 fatömeggel, amelyből 59.254 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 1,851.014 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 (tíz) százaléka.

A részletes fatömeg- és értékbecslési munkákat, továbbá az eladási és szerződési feltételek betekintheők a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatalnál, valamennyi máramarosmegyei m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulirott közbirtokossági elnöknél, akinél ezen munkálatokból minden érdeklődő kaphat — amíg a készlet tart — egy-egy nyomtatott példányt is.

Az érdeklődők helyszíni meg szemlélés végett forduljanak a közbirtokosság elnökéhez vagy a huszti m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

Huszt (Máramaros megye), 1910. évi július hó 7-én.

(4. II. 2.)

Dán Lajos

közbirtokossági elnök.

Faeladási hirdetmény. 913/1910. főszołg. sz. — Resinár község 267 kat. holdnyi nagyságu Sasa nevü erdejéből kéreg nélkül 18.484 m^3 mûfára és 43.130 m^3 tűzifára becsült bükkfaállomány 5 évi kihasználási időtartam mellett 1910. évi augusztus hó 23-án délután 3 órakor Resinár község házánál nyilvános árverésen, illetve nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árverésen fog eladatni. Kikiáltási ár 97.600 korona, melynek 10⁰/₀-minf bánatpénz leteendő. Az árverési feltételek a nagydisznódi járási főszołgabiró irodájában és a nagydisznódi járási m. kir. erdőgondnokságnál megtekintheők. Utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Ezen erdő jó állapotban levő ut és a Czód patak mellett fekszik. Resinár községnek usztatási joga van. Az erdő széléig magániparvasut vezet. A legközelebbi vasuti állomás Nagytalmács 25 km, azaz huszonöt km távolságban.

Nagydisznód, 1910. évi július hó 15-én.

(5. II. 2.)

Dr. Schuster s. k.

főszołgabiró.

Árverési hirdetmény. A somfalusi (Szilágy vármegye) volt urbéresek 1218 kat. holdnyi erdejének 8495 köbméterre becsült 46029 K értékü fatömege, melyből a becslés szerint 3939 köb-

méter tölgyműfa, 1910. évi augusztus hó 24-ik napján délelőtt 10 óraker Somfalu községházánál tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek a bikáczai körjegyzőnél, zilahi m. kir. járási erdőgondnoknál és alulirotnál megtekinthetők.

Somfalu, 1910. évi július hó 27-én.

(6)

Pap Mihály s. k.

a somfalusi volt urb. elnök.

Pályázati hirdetmény. Károlyi László gróf ur ő méltósága uradalmában megüresedett erdészi, illetve főerdészi állásnak betöltésére ezennel pályázatot hirdetünk és felkérjük azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1879. évi XXXI t.-cz. 36. §-ában előirt módon felszerelt és az urad. erdőhivatalhoz intézett kérvényeiket f. évi augusztus hó 31-ig adják be.

Az állás azonnal elfoglalható.

Füzér, u. p. Füzérkomlós, 1910. évi július hó 27-én.

(7)

Gróf Károlyi László

hitb. urad. erdőhivatala.

Pályázat. 3219/1910. sz. — A lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében szervezett, illetve megüresedett egy famesteri és egy főerdőőri (I. oszt. altiszt), továbbá három, kinevezés esetén négy erdőőri (II. oszt. altiszt), továbbá kinevezés esetén három I. és egy II. oszt. erdőlegényi állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

A famesteri és az I. oszt. altiszti állással 800 korona fizetés és 200 korona személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állással 600 korona évi fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, az erdőlegényi állással 700, illetve 600 korona évi szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények (fa-, ruhaátalány stb.) vannak összekötve.

A famesteri állásra pályázók a kőmivesi- és ácspllér-vizsga letételét, a vízi és polgári építkezésekben, illetve az ezekre vonatkozó tervek és költségvetések készítésében való jártasságukat, valamint az építkezéseknek a megállapított tervek és költségveté-

sek szerinti vezetésére való gyakorlati képességüket hiteles okmányokkal; a főerdőőri, erdőőri és erdőlegényi állásokra folyamodók pedig az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánó összes pályázók ezen felül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket, kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetékességüket községi bizonyítvánnyal eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeket a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához folyó évi szeptember hó 15-ig és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyújtandók be.

Lugos, 1910. évi július hó 28-án.

(8)

M. kir. erdőigazgatóság.

Fenyőhaszonfa eladás öt évre. 18327/910. sz. — (Terület szerint tövön és házilag termelten a rakodókon.)

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságához tartozó alább megnevezett erdőgondnokságok kerületében 1911. évtől kezdve 5 év alatt értékesítésre kerülő haszonfatermés az alábbi csoportosítás szerint zárt írásbeli ajánlatok mellett versenytárgyalás útján el fog adatni és ugyanakkor szintén 5 évre bérbeadatnak az alább megjelölendő kincstári fűrészművek.

Az ajánlatok folyó évi szeptember hó 12-ike délután 5 óráig nyújtandók be a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol szeptember hó 13-án délelőtti 10 óraker az erdőigazgatóság tanácsstermében nyilvánosan fognak felbontatni.

Eladásra kerül:

I. a luczatói és garamszentandrásai erdőgondnokságok 31754 kat. hold 5 évi vágásterületén álló fenyőhaszonfa tövön, az erdőben terület szerint és ugyane két erdőgondnokságban 5 év alatt házilag termelendő és rakodókon átadandó mintegy 6—8000 m^3 , 26 cm és ennél vastagabb középátmérőjű fenyőhaszonfa a beszterczebányai kincstári gőzfűrész bérlete mellett;

II. a luczatói és garamszentandrásai erdőgondnokságokban 5 év alatt házilag termelendő és rakodókon átadandó mintegy 1500—2500 m^3 25 cm és ennél kisebb átmérőjű fenyőhaszonfa.

III. a jeczenyi és garampéterii erdőgondnokságok 349,06 kat. hold 5 évi vágásterületén álló fenyőhaszonfa tövön, az erdőben terület szerint és ugyane két erdőgondnokságban 5 év alatt házilag termelendő és a rakodókon átadandó mintegy 15—20,000 m^3 26 cm és ennél vastagabb középátmérőjű fenyőhaszonfa a garampéterii gőzfűrész bérletével, vagy anélkül;

IV. a jeczenyei és garampéterii erdőgondnokságokban 5 év alatt házilag termelendő és a rakodókon átadandó mintegy 3—5000 m^3 , 25 cm és ennél kisebb középátmérőjű fenyőhaszonfa;

V. a rezsőparti, kiscsáki és cserpataki erdőgondnokságok 492,47 kat. hold 5 évi vágásterületén álló fenyőhaszonfa tövön, az erdőben területszerint és ugyanezen erdőgondnokságokban 5 év alatt házilag termelendő és a rakodókon átadandó mintegy 8—12,000 m^3 haszonfa, a rezsőparti gőzfűrész bérlete mellett;

VI. a benesházai és vaczoki erdőgondnokságokban 5 év alatt házilag termelendő és a rakodókra kihozva átadandó mintegy 90—115,000 m^3 , 26 cm és ennél vastagabb középátmérőjű fenyőhaszonfa a gáspárdi fűrész használatával;

VII. a benesházai és vaczoki erdőgondnokságokban 5 év alatt házilag termelendő és a rakodókra kihozva átadandó mintegy 10—20,000 m^3 , 25 cm középátmérőjű és ennél vékonyabb fenyőhaszonfa;

VIII. az óhegyi erdőgondnokságban és a besztercebányai erdőgondnokság urvölgyi védkerületében 5 év alatt házilag termelendő és fűrészrakodókra kihozva átadandó 15—20,000 m^3 , 26 cm középátmérőjű és ennél vastagabb fenyőhaszonfa az óhegyi vizifűrész bérletével;

IX. az óhegyi erdőgondnokságban és a besztercebányai erdőgondnokság urvölgyi védkerületében 5 év alatt házilag termelendő és az erdei rakodókra kihozandó 20—30,000 m^3 25 cm és ennél vékonyabb átmérőjű fenyőhaszonfa és mintegy 4—10,000 m^3 kemény és lágy tűzifa;

X. az óhegyi erdőgondnokságban és a besztercebányai erdőgondnokság urvölgyi védkerületében 5 év alatt házilag termelendő

és az erdei rakodókra kihozva átadandó mintegy 35—50,000 m^3 haszonfa és mintegy 4—10,000 ürméter kemény és lágy tűzifa, az óhegyi vízfürész bérlete mellett.

Az árverési általános és a részletes szerződési feltételek, az eladási csoportokat, kikiáltási árakat és bánatpénzeket tárgyaló kimutatás, ajánlati űrlap és boríték 1910. évi augusztus hó 15-től a földmivvelésügyi miniszterium erdészeti főosztályánál és a beszterczebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be; a terület szerint tővön értékesítendő vágások becslési adatai azonban már a jelen hirdetmény közzététele után megszerezhetők a beszterczebányai erdőigazgatóságnál.

Budapest, 1910. évi július hóban.

(9) *M. kir. földmivvelésügyi Miniszter.*

Vasuti bükkfalpa termelés után visszamaradt álló- és fekvőfából vevő által termelendő tűzifa eladása. 2801/1910. sz. — Az ungvári m. kir. főerdőhivatal tanácstermében az 1910. évi augusztus hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor kezdődő írásbeli zárt ajánlati nyilvános versenytárgyaláson eladásra kerül a fenyvesvölgyi m. kir. erdőgondnokság C) gazdasági osztályának II. vágásorozat 21. és 22. erdőrésztlet számokkal jelölt „Voronovecz“ nevű vágásában vasuti bükkfalpa termelés után visszamaradt s mintegy 5300 (ötezerháromszáz) $ü\text{rm}^3$ mennyiségre becsült álló-, csup- és hulladékfaanyagból vevő által saját költségén termelendő tűzifa.

Kikiáltási ár $ü\text{rm}^3$ -ként osztálykülönbség nélkül 56 azaz ötvenhat fillér.

Bánatpénz 300 azaz háromszáz korona.

Az árverési feltételek értelmében kiállított írásbeli zárt ajánlatok legkésőbbben a versenytárgyalás megkezdésére kitűzött időig nyújthatók be az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírott m. kir. főerdőhivatalnál megtudhatók s illetőleg megszerezhetők.

Ungvár, 1910. évi július hó 29-én.

(10) *M. kir. főerdőhivatal.*

Pályázati hirdetmény. 3323/1910. sz. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében megüresedett egy (1) II. osztályu m. kir. erdészeti altisztí állásra, vág elöléptetés esetén egy I. osztályu erdő-

legényi, vagy segéderdőőri, esetleg egy II. osztályu erdőlegényi, vagy segéderdőőri állásra, az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. törvényczikk 37. §-ában követelt szakképzettségüket — az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- és hallóképességüket — kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkorukról és illetékességükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül pedig eddigi szolgálatukat és annak eredményét, nemkülönben a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes bírását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságok, esetleg az illető járás politikai hatósága útján f. évi szeptember hó 3-ig alulírott m. kir. főerdőhivatalnál nyujtsák be.

Az erdőlegényi és segéderdőőri állásokért pályázók nőtlenségi állapotukat is kimutatni tartoznak.

Lippa, 1910. évi augusztus hó 2-án.

(12)

M. kir. főerdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. 3439/1910. sz. — A beszterczei m. kir. erdőigazgatóság kerületében a szamosvölgyi alsó és szálvavölgyi m. kir. erdőigondnokságok kezelése alá tartozó egyesítve kezelt volt naszódvidéki községi erdőkben kihasználandó s az alábbi kimutatásban részletezett vágásterületek törzsenkinti kiszámlálással megbecsült fakészleteinek tövön való eladására a dombháti gőzfűrész bérbeadásával összekötve *Beszterczen, a m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében 1910. évi augusztus hó 23-án d. e. 11 órakor* a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur jóváhagyásának fentartása mellett zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

A kimutatásban közölt lucz- és jegenyefenyőhaszonfa a fölvetett törzseknek csupán műszaki célokra alkalmas fatömegét — a kéreg, csucsfa és a termelési apadék leütésével — foglalja magában.

Csoport	Erdő- gondnokság	A z e l a d a n d ó v á g á s o k				B e c s ü l t f a t ö m e g							A d o m b h á t i f ű r é s z é v i h a s z o n b é r e K - b a n	
		gazdasági terv- szerinti elnevezése			kiter- jedése	kihasználási határideje	Luczfenyő		Jegenye- fenyő		Bükk	Kikiáltási ár		
		gazdasági osztály	vágáss. erdő- részlet	kat. hold	törzsek száma darab		haszonfa m ³	törzsek száma darab	haszonfa m ³	hasábfa m ³	K	f		
I.	Szamos- völgyi alsó	A.	III.	3—8·13	311·21	1910 július 1-től 1914 június 30-ig	27814	34623	8054	18732	11974	412136	50	4000
II.	Szálva- völgyi	A.	Fiadvölgy	1. 2. 4—16. 18—21. 23. 26—30. 33—34. 36—38. 40—43. 45—59.	1402·52	1910 július 1-től 1920 június 30-ig	19471	29956	39887	140114	153000	687100	—	—

Ajánlatok az összes, I—II. csoportra együtt, vagy pedig külön-külön egyes csoportokra is tehetők.

A benyújtandó ajánlatokban a csoport vagy a csoportok, amelyre, vagy amelyekre az ajánlat tételik, úgy, amint a jelen árverési hirdetményben megjelölve van, erdőgondnokságok és gazdasági tervi elnevezések szerint, pontosan megjelölendők.

A zárt írásbeli, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és a megajánlott vételár 5%-át kitevő bánatpénzzel felszerelt ajánlatok, melyekben az egyes csoportokra megajánlott vételár szóval és számjegyekkel is kiirandó és melyekben ajánlattevő által határozottan kijelentendő, hogy az árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri, azokat változatlanul elfogadja és azoknak magát aláveti, 1910. évi augusztus hó 23-án d. e. 11 óráig a besztzercei m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

Oly ajánlatok, amelyek ezen feltételeknek nem felelnek meg, amelyek elkésve nyujtatnak be, vagy pedig a megállapított árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket foglalnak magukban, figyelembe vétetni nem fognak.

A földmivvelésügyi m. kir. miniszter ur fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhassa elfogadásra azt, amelyet, tekintet nélkül az ajánlat magasságára, saját belátása szerint legmegfelelőbbnek talál, vagy hogy az összes ajánlatokat is visszautasíthassa.

Az árverési és részletes szerződési feltételek a besztzercei m. kir. erdőigazgatóságnál, a szamosvölgyi alsó m. kir. erdőgondnokságnál Dombháton és a szálvavölgyi m. kir. erdőgondnokságnál Naszódon a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők és kívánatra minden egyes csoportra vonatkozó feltételek és a vágások térképei 30—30 korona összeg előleges beküldése ellenében az érdeklődőknek a m. kir. erdőigazgatóság által megküldetnek.

Besztzerce, 1910. évi július hó 24-én.

(13)

M. kir. erdőigazgatóság.

Árverési hirdetmény. 5652/vt/1910. sz. — Selmecz- és Bélabánya sz. kir. bányaváros tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy az 1911. évtől 1914. évig 4 éven keresztül kihasználendő s évenként

körülbelül 10.000 m^3 -t kitevő fenyő-, épület- és műfáját, és évenként 1000 m^3 -t kitevő tölgy-, szil-, kőris-, juhar- és bükkhaszonfáját.

1910. évi október hó 3-án délelőtt 10 órakor a városház tanácsstermében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján eladja. Bánatpénz a fenyőhaszonfára 10.000 korona, a lombfaneműekre 2000 korona.

Zárt írásbeli ajánlatok 1910. évi október hó 3-ának délelőtt 10 órájáig fogadtatnak el és ajánlat csak az összes fenyőfaválasztékokra, vagy az összes lombfaneműekre tehető.

A részletes árverési és szerződési feltételek, valamint a kihasználható erdőrészteltek fatömegének kimutatása és a közgyűlés által megállapított kikiáltási árak a városi erdőhivatalnál beszerezhetők.

A feltételektől eltérő, későn beérkezett, avagy távirati, valamint a kikiáltási árakon alóli vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Selmeczbánya, 1910. évi július hó 25-én.

(11)

Árthold Géza
h. polgármester.

Fagyártmányok eladása. 81607/1910. sz. — A lugosi m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében folyó évi augusztus hó 17-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján árverés alá bocsájtatik:

A) A lugosi faraktárban:

1. Tölgydonga.

$\frac{1}{2}$ akós 26·1 akó, 1 akós 186·8 akó, 2 akós 660·8 akó, 3 akós 347·3 akó, 4 akós 19·5 akó, 5 akós 14·4 akó, 6 akós 17·3 akó, 7 akós 200·6 akó, 8 akós 46·2 akó, 9 akós 3·00 akó, vagyis összesen mintegy 1522 akó.

Kikiáltási ár akónként 3 korona 30 fillér.

Bánatpénz 800 korona.

2. Cserdonga.

1 akós 158·0 akó, 2 akós 1166·0 akó, 3 akós 1086·6 akó, 4 akós 248·9 akós, 5 akós 52·2 akó, 6 akós 62·6 akó, 7 akós 507·1 akó, vagyis összesen mintegy 3281·4 akó.

Kikiáltási ár akónként átlag 2 korona 30 fillér.

Bánatpénz 1000 korona.

B) *A gávosdiai raktárban:**Bükk hasítvány.*

Mintegy 1100 darab 4 méteres és mintegy 70 darab 3 méteres. Kikiáltási ár darabonként: a 4 méteresé 2 korona, a 3 méteresé 1 korona 20 fillér.

Bánatpénz a venni szándékolt mennyiség és a kikiáltási ár szorzatának 15⁰/₀-a.

C) *A facseti raktárban:*1. *Tölgydonga.*

$\frac{1}{4}$ akós 13 akó, $\frac{1}{2}$ akós 59 akó, 1 akós 171 akó, 2 akós 552 akó, 3 akós 372 akó, 4 akós 78 akó, 5 akós 130 akó, 6 akós 456 akó, 7 akós 164 akó, 8 akós 205 akó, 9 akós 42 akó, 10 akós 35 akó, 11 akós 17 akó, 12 akós 115 akó, vagyis összesen mintegy 2409 akó.

Kikiáltási ár akónként 3 korona 30 fillér.

Bánatpénz 1000 korona.

2. *Cserdonga.*

$\frac{1}{2}$ akós 4 akó, 1 akós 6 akó, 2 akós 24 akó, 3 akós 81 akó, 4 akós 33 akó, 6 akós 81 akó, vagyis összesen mintegy 229 akó.

Kikiáltási ár akónként 2 korona 20 fillér.

Bánatpénz 500 korona.

3. *Nyelek.*

a) Mintegy 26.600 darab 140 *cm* hosszú *kapanyél* bükkfából. Kikiáltási ár 100 darabonként 12 korona.

Bánatpénz a venni szándékolt mennyiség és kikiáltási ár szorzatának 15⁰/₀-a.

b) Mintegy 5148 darab 1 *m* hosszú *fejszenyel* gyertyánfából. Kikiáltási ár 100 darabonként 14 korona.

Bánatpénz a venni szándékolt mennyiség és kikiáltási ár szorzatának 15⁰/₀-a.

c) Mintegy 3557 darab 1 *m* hosszú *csákánynyél* gyertyánfából. Kikiáltási ár 100 darabonként 16 korona.

Bánatpénz a venni szándékolt mennyiség és kikiáltási ár szorzatának 15⁰/₀-a.

d) Mintegy 1806 darab 120—140 cm hosszú *lapátnyel* bükk- és gyertyánfából.

Kikiáltási ár 100 darabonként 14 korona.

Bánatpénz a venni szándékolt mennyiség és kikiáltási ár szorzatának 15⁰/₀-a.

4. *Tölgyküllő.*

9000 darab tölgyküllő. Kikiáltási ár 100 darabonként 9 korona.

Bánatpénz a venni szándékolt mennyiség és kikiáltási ár szorzatának 15⁰/₀-a.

Fenekdongák külön nem termeltettek, hanem egy hordóra 4 és 1/2 tábla donga számítottak.

Ajánlatok a dongáknál faraktáranként külön-külön és a kiirt egész mennyiségre, a többi fagyártmányokra pedig tetszés szerinti mennyiségre tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőgondnokságnál, továbbá a lugosi és facseti m. kir. erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt betekinthesők.

Az ajánlatokhoz szükséges űrlapok (ajánlat és boríték) az erdőigazgatóságnál díjtalanul kaphatók.

(15)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Erdész kerestetik méltóságos Győry Teréz grófnő kisperkátai uradalmába, lehetőleg fiatal, nő, kis családdal. Évi fizetés 1200 K készpénz, 16 köbméter olfa, 2 drb. tehén, téltartás, nyáron legelő, 2 drb. magsertés és növendéke egyéves korig, 2 magyar hold kukoricaföld, 2/4 magyar hold burgonyaföld. Lövőpénz. Vadászterület 6000 hold erdő és mező.

Kérvények a grófnő Ő méltóságához czimezve, Berényi György uradalmi számtartó czimén Kisperkáta, u. p. Nagyperkáta küldendők be.

(16. II. 1.)

Felsőmagyarországi uradalom **erdőmérnököt keres**. Az állás október végével, esetleg előbb is elfoglalható. Önletrajzzal, bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével ellátott folyamodványokat e lap kiadóhivatala továbbít.

KORONA-FEGYVER

Fükert-féle szab. külön elzáróval,

minden kulturálamban szabadalmazva, a jelenkor elismert **legjobb és legkifináltabb vadászfegyvere.**

14. XII. 1.)

4. A saját szab. s közvetlenül a lakatrudakra beállítható biztonsági zárvat, mely ellentétben a más fegyvereknél szokásos biztonsági zárral, ahól csak a ravaszok rögzítetnek, valóban megérdemli a biztonsági zár elnevezést.

5. Tisztán **elsőrangú** anyagból készült csövek a legjobb aczélből, legújabb felszereléssel; a képzelhető **legjobb lövési eredmények.**

6. A legkisebb részletekig **kifünő és elsőrangú kidolgozás.** Azonkívül bármely fegyver ellátható Fükert különleges szabadalmazott zárvatával, mely utóbbi a fegyvercsöveket az eddigelő teljesen szabadon fekvő külső oldalukon is átfogja s oly erősen tartja, akár csak le volnának csavarva; ezen zárvat minden fegyverhez, de különösen a **füstnélküli** lőpor használatánál legmelegebben ajánlítható.

A **korona-fegyvert**, mint **vegyesesövű**, mint **kettősosövű golyós** és mint **hármasesövű** (Drilling) fegyvert is szállítjuk.

Ezenkívül teljes szavatosság mellett szállítunk:

Egyszerű vegyesesövű, vegyesesövű Bock-rendszerű, kakas nélküli avagy **kakasos kettősosövű fegyvereket, Lancaster és Hammerless kettősosövű fegyvereket** mindenféle kivételben, **Drillingeket, cserkész kuxtályt, Mannlicher-Schönauer-ismétlőfegyvereket, ismétlőkarakabélyokat, ismétlőpisztolókat, valamint mindennemű vadászati felszerelési cikkeket és töltényeket.**

Valamennyi **korona-fegyver**, nemkülönben a jobbminőségű vadászfegyverek mint vannak szabályozva; azoknak **ki-váló lökésségükért** jótállunk.

A fent felsorolt fegyverekre és vadászati felszerelésekre vonatkozó tartalmas árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

FÜKERT GUSZTÁV fegyvergyára **WEIPERT-**ben (Érczhegység).

Cs. és kir. udv. szállító, Károly Ferencz József és Károly Ferdinánd öfenségeik kamarai szállítója.

Tölgyfaeladás tövön. A kricsfalvi nemes közbirtokosság (Máramaros megye) a tulajdonát képező Dunaveczevü erdő-részből, amely Kricsfalva községtől 2—3 km, a legközelebbi, bustyaháza-i vasuti állomástól pedig 22 km távolságban fekszik, a folyó évi szeptember hó 27-én d. e. 10 órakor Kricsfalván, a

községházánál megtartandó, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen elad 1703 drb tölgyfát, amelyek a técsői m. kir. járási erdőgondnokság által 1303 m^3 kéregrétküli haszonfára, 362 $ürm^3$ hasáb- és 477 $ürm$ dorongfára becsültettek.

Kikiáltási ár 25.773 korona. Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/o-a.

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők az alulírott közbirtokossági elnöknél, valamint a técsői m. kir. járási erdőgondnokságnál Máramaroszigeten.

Kelt Kricsfalván, 1910 augusztus hó.

(18) ..... *Kricsfalusi Kricsfalui György*
közirtokossági elnök.

Faeladás. Hamvasd (Vas m.) község volt urbéresei ezennel közhíré teszik, hogy Kalchtör nevű, szelvéssz által elpusztított, többnyire épületefából álló erdejük 1910. évi augusztus hó 28-án délután 2 órakor az evangélikus iskolateremben nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Területe 2 kat. hold; kikiáltási ár 1200 korona, bánatpénz ez összeg 10⁰/o-a. Közelebbi felvilágosítást ad Fürst János urb. elnök, Hamvasd, hsz. 17. (20)

Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi XVI. füzetének tartalma :

	Oldal
Cyklon által okozott erdőkárosítások Vas megyében	619
<i>Ferentzy Lajos</i> : Az erdészeti főiskola áthelyezésének kérdéséről	629
<i>Papp Gusztáv</i> : Ujabb erdőmivelési eszközök	632
<i>R. K.</i> : A délmagyarországi árvízpusztítások	639
IRODALOM. Könyvismertetés: <i>enesei Dorner Béla</i> : Az erdélyi százszok mezőgazdasága	643
<i>Felszeghy Béla dr.</i> : Erdei kihágások	645
<i>Schneider Árpád</i> : Vadászati fegyvertan	645
<i>Vidéki levél</i> . A magyar iparpártolás nehézségei (<i>Mágócsy-Dietz Sándor dr.</i>)	646
Erdődi Pálffy István gróf †	647
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK: Felhívás a méhészeti tanfolyomra való jelentkezés tárgyában	648
KÜLÖNFÉLÉK: A házigomba és egyéb épületfákat romboló gombák (<i>Tétényi</i>). — Az aschaffenburgi főiskola bezűntetése. — A II. nem- zetközi vadászati kongresszus programja. — A Baranya-, Somogy-, Tolnavármegyei Erdészeti és Vadászati Egyesűlet közgyűlése. — Biehn János árjegyzéke	649
Változások és kitűntetések az erdészeti szolgálat köréből	655
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. I. Jegyzőkönyv a gyermeknevelési alap intéző bizottságának f. é. június hó 25-én tartott üléséről	657
II. Jegyzőkönyv a gyermeknevelési alap intéző bizottságának f. é. július hó 16-án tartott üléséről	660
Az Országos Erdészeti Egyesűlet pénztáránál teljesített befizetések (1910 július hó)	664
HIRDETÉSEK	I—XV

